

Funded by
the European Union

EMN
Europska migracijska mreža

Godišnje izvješće o migracijama i azilu u Republici Hrvatskoj za 2022. godinu

Nacionalno izvješće

Zagreb

Travanj, 2023.

POPIS KRATICA

AMIF - Fond za azil, migracije i integraciju Europske unije

EMAS - Program dodjele bespovratnih sredstava za hitnu pomoć

EMN - Europska migracijska mreža

EMN NCP HR - Nacionalna kontaktna točka za EMN u Republici Hrvatskoj

EUAA - Agencija Europske unije za azil

Europol - Europski policijski ured

FRONTEX - Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

HCK – Hrvatski Crveni križ

HPC – Hrvatski pravni centar

HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje

IOM – Međunarodna organizacija za migracije

MDM - Médecins du Monde – Liječnici svijeta

MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova

PGP – Projekt građanskih prava

UNHCR - Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice

UNICEF - Fond Ujedinjenih naroda za djecu

Sadržaj

1.	UVOD	4
1.1.	Metodologija.....	4
2.	KONTEKST RAZVOJA POLITIKE AZILA I MIGRACIJA	5
3.	PRIVREMENA ZAŠTITA.....	7
3.1.	Pristup zapošljavanju i mjere potpore za osobe s odobrenom privremenom zaštitom.....	9
3.1.1	Aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u radu s osobama pod privremenom zaštitom.	10
3.2.	Zdravstvena zaštita osoba pod privremenom zaštitom	12
3.3.	Pristup obrazovanju za učenike raseljene iz Ukrajine	13
4.	ZAKONITE MIGRACIJE	14
4.1.	Izmjene zakonskog okvira	14
4.2.	Radne migracije	15
4.3.	Studenti i istraživači	16
5.	MEĐUNARODNA ZAŠTITA	17
5.1.	Statistički podaci	17
5.2.	Zakonodavni razvoji na području međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj.....	20
5.3.	Prihvat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite.....	21
5.4.	Dublinski postupak.....	22
5.5.	Psihosocijalna podrška i zdravstvena zaštita tražitelja međunarodne zaštite	23
5.6.	Pristup informacijama i pružanje pravne pomoći	24
5.7.	Jačanje kapaciteta i međunarodna suradnja na području međunarodne zaštite	25
5.8.	Premještanje i preseljenje.....	26
6.	MALOLJETNICI I DRUGE RANJIVE SKUPINE	27
6.1.	Međuresorna suradnja u svrhu zaštite maloljetnika bez pratnje i drugih ranjivih skupina u postupku međunarodne zaštite.....	27
7.	INTEGRACIJA OSOBA S ODOBRENOM MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM U HRVATSKO DRUŠTVO	28
7.2.	Pregled aktivnosti i podataka osoba pod međunarodnom zaštitom u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	28
8.	DRŽAVLJANSTVO I BEZDRŽAVLJANSTVO	38
9.	GRANICE, VIZE I SCHENGEN	39
9.1.	Pridruživanje Republike Hrvatske schengenskom području.....	39
9.2.	Strateški i zakonodavni okvir.....	40
9.3.	Poboljšanje učinkovitosti nadzora vanjskih granica	41

9.3.2. Jačanje kapaciteta granične policije.....	43
9.4. Vize	45
10. NEZAKONITE MIGRACIJE I KRIJUMČARENJE MIGRANATA.....	48
10.1. Nezakoniti prelasci državne granice u 2022. godini	48
10.2. Analiza stanja na području nezakonitih migracija	51
11. AKTIVNOSTI SUZBIJANJA TRGOVANJA LJUDIMA	55
11.1. Izrada Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027	55
11.2. Događanja	55
12. POVRATAK I READMISIJA	57
12.1. Statistika	57
Statistički aneks.....	59

1. UVOD

Ovo je osmo Godišnje izvješće o migracijama i azilu koje je izradila Nacionalna kontaktna točka za Europsku migracijsku mrežu u Republici Hrvatskoj. Europska migracijska mreža (dalje u tekstu: EMN) je mreža stručnjaka za migracije i azil čijim djelovanjem koordinira Europska komisija. U svakoj državi članici EMN-a uspostavljena je Nacionalna kontaktna točka, te je tako Ministarstvo unutarnjih poslova Nacionalna kontaktna točka za EMN u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: EMN HR).

Svrha Godišnjeg izvješća o migracijama i azilu je pružiti pregled najznačajnijih politika i razvoja zakonodavstva o azilu i migracijama u Republici Hrvatskoj, kao i pregled političkih i javnih rasprava na području azila i migracija. Izvješće obuhvaća sljedeće teme: privremenu zaštitu, zakonite migracije, međunarodnu zaštitu, djecu bez pratnje i druge ranjive skupine, integraciju, državljanstvo i bezdržavljanstvo, granice, Schengen i vize, povratak i readmisiju, nezakonite migracije uključujući krijumčarenje i borbu protiv trgovanja ljudima. Izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine.

1.1. Metodologija

Godišnje izvješće za 2022. godinu o migracijama i azilu izradili su članovi tima EMN HR na temelju zajedničkih specifikacija koje je razvio EMN, kako bi se olakšala usporedivost između izvješća svih država članica. Format je istovremeno u određenoj mjeri ostao fleksibilan kako bi se omogućila izrada izvješća koje je usmjereno na nacionalnu publiku. Godišnje izvješće daje pregled razvoja politika, zakonodavnog okvira i prakse te utjecaja ruske agresije na Ukrajinu na područje migracija i azila u Republici Hrvatskoj tijekom 2022. godine. Izvješće također sadrži i najznačajnije statističke podatke, prema pojedinim tematskim područjima. Informacije prikazane u izvješću dostavili su članovi Nacionalne migracijske mreže iz relevantnih sektora, prvenstveno tijela državne uprave, akademske zajednice i istraživačkih organizacija kao i nevladinih i međunarodnih organizacija.

2. KONTEKST RAZVOJA POLITIKE AZILA I MIGRACIJA

Događaj koji je obilježio 2022. godinu, bio je početak masovne invazije Ruske Federacije na Ukrajinu. Od tog događaja, 24. veljače 2022. godine, velik broj Ukrajinaca bio je primoran napustiti svoju domovinu. Iz tog razloga, 4. ožujka 2022. godine, Vijeće Europske unije je donijelo provedbenu odluku kojom se uvodi privremena zaštita zbog masovnog priljeva osoba koje bježe iz Ukrajine zbog rata¹. S ciljem pružanja humanitarne pomoći, prihvata i zbrinjavanja stanovništva izbjeglog iz Ukrajine, Vlada Republike Hrvatske donijela je 28. veljače 2022. godine Odluku o osnivanju Međuresorne radne skupine koju koordinira Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske za sve aktivnosti za prognanike iz Ukrajine². Također, na temelju odredbi Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti („Narodne novine“ br. 70/15³ i 127/17⁴) i sukladno Provedbenoj Odluci Vijeća (EU) 2022/382, Vlada Republike Hrvatske je 7. ožujka 2022. godine, donijela Odluku o uvođenju privremene zaštite u Republici Hrvatskoj za raseljene osobe iz Ukrajine⁵.

Od 25. veljače do 31. prosinca 2022. godine u Republiku Hrvatsku ušlo je ukupno 22 407 raseljenih osoba iz Ukrajine, od čega 11 162 (49,8%) žena, 3 802 (16,9%) muškaraca i 7 443 (33,3%) djece. Također, od početka vojne invazije, Ravnateljstvo civilne zaštite stavilo je u upotrebu 46 objekata za zbrinjavanje raseljenih osoba, jednu tvrtku za pranje rublja te jednu tvrtku za prijevoz. Mobilizirana su 22 objekta (3 prihvatna i 19 kolektivnih smještaja), a na temelju javne nabave osobe su smještene u 24 objekta (kolektivni smještaj).⁶

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D0382>

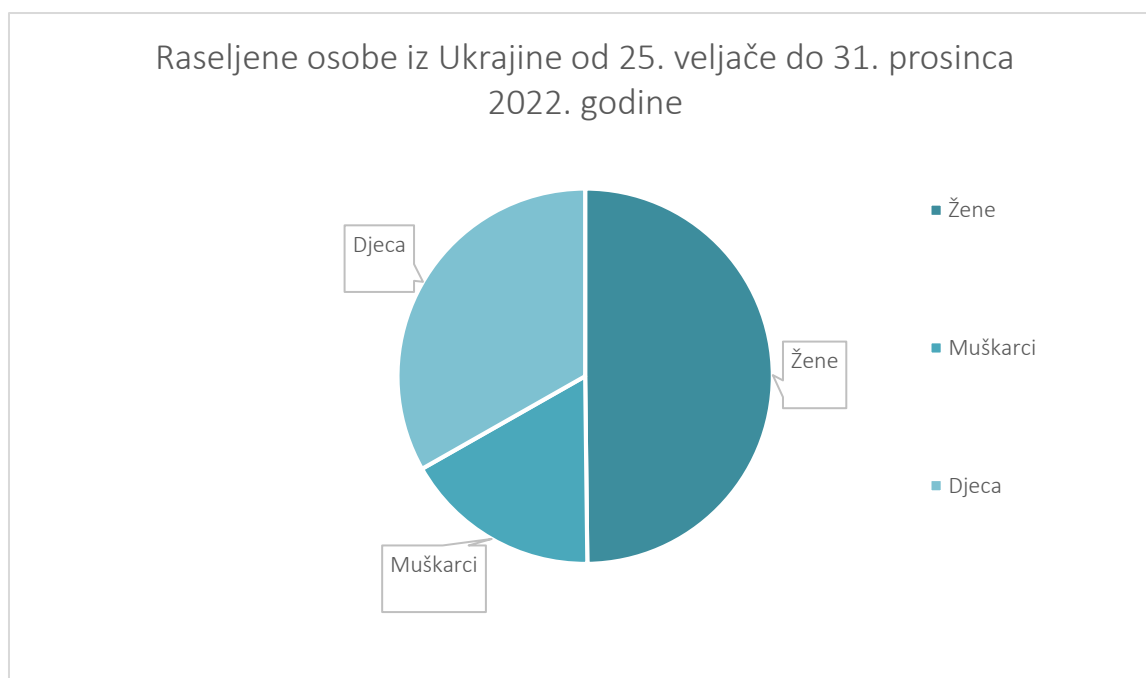
² https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/HR/odluke/022-03-22-04-64_2-28-02.pdf

³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_06_70_1328.html

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_127_2880.html

⁵ https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/HR/odluke/022-03-22-04-77_3-07-03.pdf

⁶ <https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/>

GRAFIKON 1 RASELJENE OSOBE IZ UKRAJINE VELJAČA - PROSINAC 2022. GODINE

Dana 8. prosinca 2022. godine, Vijeće Europske unije donijelo je Odluku o punoj primjeni schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj⁷. Od 1. siječnja 2023. godine ukidaju se kontrole na unutarnjim kopnenim i morskim granicama između Hrvatske i ostalih zemalja Schengena. Kontrole na unutarnjim zračnim granicama ukinute su od 26. ožujka 2023. godine. Kako bi se omogućila puna provedba schengenske pravne stečevine, izmijenjeni su Zakon o strancima i Zakon o nadzoru državne granice.

Dana 16. prosinca 2022. godine, Hrvatski sabor donio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice. Donošenje ovih zakona bilo je nužno kako bi se sve odredbe ovih zakona prilagodile punoj primjeni schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj. Izmjenama se utvrđuje koje se odredbe ovih zakona odnose na vanjske granice te koji su zadaće granične policije u unutrašnjosti državnog područja.

⁷ https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2023/1/CELEX_32022D2451_HR_TXT.pdf

3. PRIVREMENA ZAŠTITA

Dana 24. veljače 2022. godine, ruske oružane snage pokrenule su masovnu invaziju na Ukrajinu. Kao posljedica toga, veliki dijelovi ukrajinskog državnog područja od toga dana područja su oružanog sukoba iz kojih tisuće osoba još uvijek bježe. Istog je dana Vijeće Europske unije najoštrije osudilo ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije protiv Ukrajine te je od Rusije zatražilo da u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine.

Iz tog razloga, Vijeće Europske unije je 4. ožujka 2022. godine donijelo Provedbenu odluku o uvođenju privremene zaštite zbog masovnog priljeva osoba koje zbog rata bježe iz Ukrajine.

Privremena zaštita mehanizam je za hitne slučajeve koji se može primijeniti u slučajevima masovnog priljeva osoba i čiji je cilj pružiti neposrednu i kolektivnu zaštitu (tj. zaštitu bez potrebe za razmatranjem pojedinačnih zahtjeva) raseljenim osobama koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla. Cilj je ublažiti pritisak na nacionalne sustave azila i omogućiti raseljenim osobama da uživaju usklađena prava diljem EU-a. Ta prava uključuju pravo na boravak, pristup tržištu rada i stanovanju, medicinsku pomoć i pristup obrazovanju za djecu.

Dana 28. veljače 2022. godine, na 104. sjednici, Vlada Republike Hrvatske prihvatila je odluku o osnivanju Međuresorne radne skupine za provedbu aktivnosti prihvata i zbrinjavanja izbjeglog stanovništva iz Ukrajine⁸. Ministarstvo unutarnjih poslova koordinira radom navedene Međuresorne radne skupine, dok Ravnateljstvo civilne zaštite MUP-a obavlja stručne, tehničke i administrativne poslove za rad skupine.

Na 106. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj dana 7. ožujka 2022. godine, prihvaćena je Odluka o uvođenju privremene zaštite u Republici Hrvatskoj za raseljene osobe iz Ukrajine⁹. Ovom Odlukom uvela se privremena zaštita u Republici Hrvatskoj za raseljene osobe iz Ukrajine sukladno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti i Provedbenoj Odluci Vijeća koja je donesena 4. ožujka 2022. godine.

Prema navedenoj Odluci, u Republici Hrvatskoj odobrava se privremena zaštita sljedećim kategorijama raseljenih osoba, koje su napustile Ukrajinu od 24. veljače 2022. godine:

- državljanima Ukrajine i članovima njihovih obitelji,
- osobama bez državljanstva i državljanima ostalih trećih zemalja, koji su u Ukrajini uživali međunarodnu ili istovjetnu nacionalnu zaštitu i članovima njihovih obitelji koji su u Ukrajini imali odobren boravak na dan 24. veljače 2022. godine,

⁸ <https://mup.gov.hr/vijesti/vlada-rh-prihvatila-odluku-o-osnivanju-medjuresorne-radne-skupine-za-provedbu-aktivnosti-prihvata-i-zbrinjavanja-izbjeglog-stanovnistva-iz-ukrajine/288535>

⁹ https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/HR/odluke/022-03-22-04-77_3-07-03.pdf

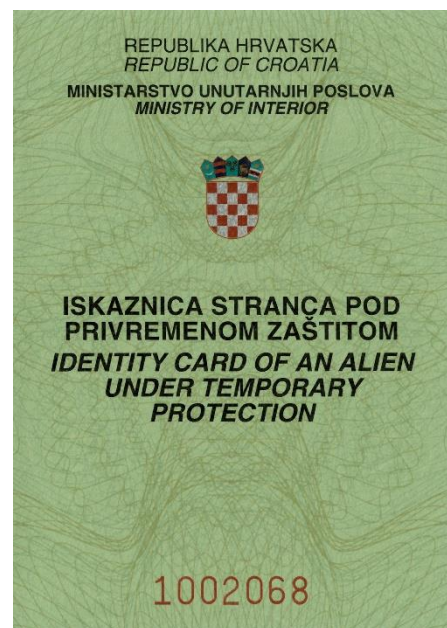
- državljanima ostalih trećih zemalja koji su u Ukrajini imali važeći stalni boravak na dan 24. veljače 2022. godine sukladno ukrajinskim propisima i koji se ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima.

Također, privremena zaštita i pristup svim pravima koja proizlaze iz navedenog statusa osigurava se i raseljenim državljanima Ukrajine i članovima njihovih obitelji koji su neposredno prije 24. veljače 2022. godine napustili Ukrajinu zbog sigurnosne situacije te se zbog oružanog sukoba ne mogu vratiti u svoju zemlju.

Ako osoba ne ispunjava uvjete za privremenu zaštitu kao raseljena osoba, ima pravo podnijeti zahtjev za međunarodnom zaštitom, a koji će se razmatrati u redovnom postupku propisanom Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti.

Ministarstvo unutarnjih poslova izdaje iskaznicu stranca pod privremenom zaštitom na zahtjev stranca koji se podnosi najbližoj policijskoj upravi ili policijskoj postaji nadležnoj prema mjestu smještaja ili online putem aplikacije Croatia4Ukraine¹⁰.

Sve raseljene osobe s odobrenom privremenom zaštitom, ostvaruju prava koja im omogućuju uključivanje u svakodnevni život u Hrvatskoj. To su pravo na boravak, rad, osnovna sredstva za život i smještaj, zdravstvenu zaštitu, te osnovno i srednje obrazovanje.

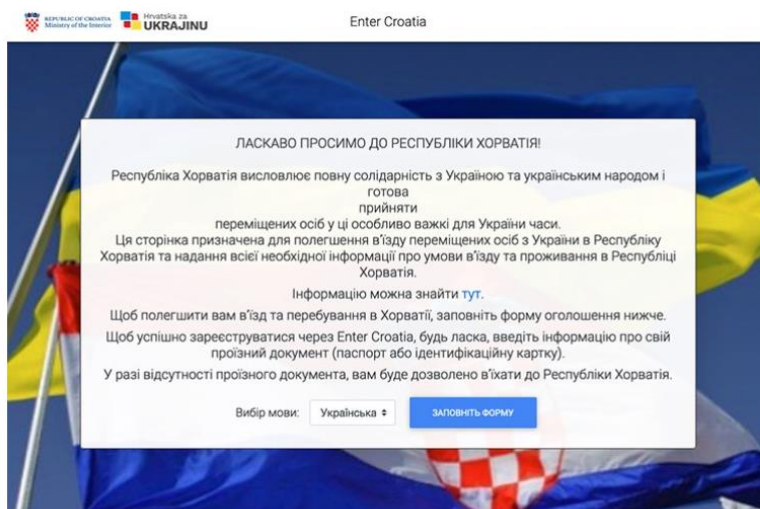

SLIKA 1: ISKAZNICA STRANCA POD PRIVREMENOM ZAŠTITOM

Dana 20. ožujka 2022. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova predstavilo je dvojezičnu internetsku stranicu „Hrvatska za Ukrajinu“¹¹ koja svakodnevno donosi važne podatke za raseljeno stanovništvo Ukrajine i informacije za hrvatske građane koji nude pomoć izbjeglim ljudima. Stranica je dostupna na ukrajinskom jeziku kako bi se raseljene osobe lakše informirale o prvom prihvatu, postupku granične kontrole, evidentiranju, ulasku sa životinjama itd. Zainteresirani za reguliranje statusa raseljene osobe mogu doznati kako i gdje podnijeti zahtjev za privremenom zaštitom, gdje dobiti iskaznicu i koja im prava iz tog statusa pripadaju. Stranica također donosi detalje o socijalnoj i pravnoj pomoći, primjerice ostvarivanju prava na naknadu, zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanju i obrazovanju. Stranica je dostupna i na hrvatskom jeziku i sadrži brojne podatke - od broja raseljenih osoba koje dolaze u Hrvatsku, podataka o kapacitetima, kako se može pomoći ljudima, do toga što sve trebaju učiniti sugrađani koji su prihvatili raseljene osobe.

¹⁰ <https://croatia4ukraine.mup.hr/Pages/Zahtjev>

¹¹ <https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/>

Дорогі українці, ласкаво просимо до Республіки Хорватія, країни-члена Європейського Союзу!

Шановні українці, ви можете повідомити про свій в'їзд до Республіки Хорватія через систему EnterCroatia. Це система сповіщення про в'їзд, яка скорочує тривалість прикордонного контролю.

SLIKA 2: INTERNETSKA STRANICA HRVATSKA ZA UKRAJINU

Također je pokrenut telefonski broj 114 na koji raseljene osobe iz Ukrajine mogu dobiti informacije o smještaju, prehrani, zdravstvenoj zaštiti, školovanju djece, radno-pravnom statusu i drugim pravima.

3.1. Pristup zapošljavanju i mjere potpore za osobe s odobrenom privremenom zaštitom

U području zapošljavanja, državljani Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Republici Hrvatskoj izjednačeni su u pravima i obvezama s hrvatskim državljanima te im je pod jednakim uvjetima omogućeno korištenje usluga Hrvatskog zavoda za zapošljavanje¹². Državljanima Ukrajine mogu se prijaviti u evidenciju nezaposlenih osoba HZZ-a i koristiti usluge posredovanja pri zapošljavanju s ciljem pronalaska posla. Savjetnici za zapošljavanje pružaju stručnu podršku nezaposlenim osobama u definiranju radnog potencijala, plana traženja posla i zanimanja za koja će savjetnik posredovati na tržištu rada.

¹² <https://www.hzz.hr/usluge/drzavljan-ukrajine/>

3.1.1 Aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u radu s osobama pod privremenom zaštitom

Aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u radu s osobama izbjeglim iz Ukrajine odvijale su se kroz dvije faze: terenski rad i institucionalnu podršku.

Prva faza odnosila se na razdoblje neposrednog ulaska u Republiku Hrvatsku, prije samog odobravanja privremene zaštite u Hrvatskoj. Početkom ožujka 2022. godine organizirani su mobilni timovi savjetnika za zapošljavanje od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i socijalnih radnika, odnosno predstavnika Centara za socijalnu skrb koji su obilazili prihvatne centre. U neposrednom razgovoru s izbjeglim osobama pružene su informacije o mogućnostima rada i zapošljavanja te uslugama Zavoda. Mobilni timovi bili su kontinuirano u komunikaciji s tri prihvatna centra (Varaždin, Osijek, Gospić) i 37 kolektivnih, pri čemu su savjetnici u izravnom razgovoru davali informacije o mogućnostima rada, zapošljavanja te ostalim uslugama Zavoda.

Ujedno su definirane aktivnosti i usluge za osobe pod privremenom zaštitom te su definirani načini kako će se one pružati korisnicima, kreirani su letci na ukrajinskom jeziku sa svim uslugama Zavoda, kreirana je web stranica s informacijama za ukrajinske državljane u vezi mogućnosti rada i zapošljavanja te podrške Zavoda u traženju posla, napisani su protokoli i educirani savjetnici za podršku osobama izbjeglim iz Ukrajine, pozvani poslodavci na suradnju u njihovom zapošljavanju, dogovoreno je prevođenje kako bi se otklonile jezične barijere u svrhu bržeg povezivanja s poslodavcima, dogovorene su i prilagođene mjere aktivne politike zapošljavanja, prevedeni svi obrasci na ukrajinski jezik kako bi im se olakšao upis u evidenciju i prikupljanje potrebnih podataka za posredovanje u zapošljavanju, uspostavljena je e-mail adresa: ukrajina@hzz.hr za zaprimanje općih upita i ponuda poslodavaca koji su izrazili interes za zapošljavanje osoba izbjeglih iz Ukrajine.

Druga faza krenula je u trenutku kada je odobren status osobe pod privremenom zaštitom te je osobi omogućena prijava u evidenciju Zavoda i sustavna institucionalna podrška u traženju posla. Sve osobe koje su iskazale interes za zapošljavanje prijavljene su u evidenciju Zavoda, sa savjetnikom su definirale svoj radni potencijal i zanimanje na tržištu rada, ono koje u Hrvatskoj mogu raditi s obzirom na prethodno obrazovanje, radno iskustvo te potrebe na hrvatskom tržištu rada.

Kako bi se omogućile veće prilike za zaposlenjem korisnika privremene zaštite, Zavod je pomogao u procesu prijave diploma. Savjetnici HZZ-a kontinuirano su pomagali izbjeglim osobama iz Ukrajine u ispunjavanju zahtjeva za priznavanje kvalifikacija, koje su zatim prosljedili Agenciji za znanost i visoko obrazovanje te im pružali svu stručnu i tehničku podršku u navedenim postupcima. Agencija za znanost i visoko obrazovanje provela je postupak priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, a Ministarstvo znanosti i obrazovanja preuzelo je provedbu i troškove postupka prijave diploma i ovjere isprava za osobe pod privremenom zaštitom.

Od travnja do 15. rujna 2022. godine, Ministarstvo znanosti i obrazovanja zaprimilo je i prevelo na hrvatski jezik diplome više od 160 osoba izbjeglih iz Ukrajine iz evidencije nezaposlenih HZZ-a, koje je Zavod po primitku podijelio i uručio svim korisnicima privremene zaštite čije su diplome prevedene.

Uz sve navedene aktivnosti, Hrvatski zavod za zapošljavanje uključio se u pilot projekt EU Baza talenata (eng. *EU Talent Pool*), koji je inicirala Europska komisija, a koji služi kao dodatan alat nacionalnim službama za zapošljavanje prilikom posredovanja na tržištu rada te im pomaže u prepoznavanju i mapiranju vještina osoba pod privremenom zaštitom kako bi se olakšalo njihovo usklađivanje s poslodavcima u EU.

SLIKA 3: EU BAZA TALENATA

Zaključno s 31. prosincem 2022. godine, u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje evidentirane su 633 osobe u statusu privremene zaštite (od toga 515 žena). Posredovanjem Zavoda, u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine zaposlena je 901 osoba u statusu privremene zaštite (od toga 743 žene).

Najviše državljana Ukrajine zaposleno je u djelatnostima pripreme i posluživanja hrane i pića (ugostiteljstvo i turizam), održavanja poslovnih (turističkih) objekata, prodaji, proizvodnim djelatnostima te administraciji.

Zavod je zaključno s 31. prosincem 2022. godine zabilježio upite 496 poslodavaca koji su iskazali interes za zapošljavanje ukrajinskih državljana telefonski, putem e-maila ukrajina@hzz.hr ili javljanjem u Područne službe/urede HZZ-a.

Nepoznavanje hrvatskog ili/i engleskog jezika te niska motivacija kod dijela korisnika, kako za učenje hrvatskog jezika, tako i za uključivanje u druge programe koji mogu podići razinu zapošljivosti, i dalje su glavne prepreke boljoj integraciji na tržište rada i društvo u cjelini.

Raseljene osobe iz Ukrajine suočavaju se s nekoliko izazova tijekom procesa traženja posla, poput jezične barijere ili potrebom rada na pola radnog vremena, što se posebno odnosi na majke s malom djecom ili osobe koje su stigle u pratnji starijih članova obitelji.

Unatoč izazovima uslijed uvođenja instrumenta privremene zaštite kao odgovora na aktualnu ukrajinsku ratnu situaciju, prema svim statističkim pokazateljima zabilježeno je uspješno zapošljavanje osoba, kako osoba pod međunarodnom zaštitom tako i privremenom. Hrvatski zavod za zapošljavanje bilježi kontinuirani interes poslodavaca za zapošljavanje državljana Ukrajine te nastavlja pružati sustavnu i cjelovitu podršku pri zapošljavanju i integraciji na nacionalno tržište rada.

3.2. Zdravstvena zaštita osoba pod privremenom zaštitom

Zdravstvena zaštita stranaca u Republici Hrvatskoj uređena je Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 80/13, 15/18, 26/21 i 46/22 - u daljnjem tekstu: Zakon o zdravstvenoj zaštiti stranaca), a troškove zdravstvene zaštite stranca pod privremenom zaštitom snosi Republika Hrvatska.

Dana 16. travnja 2022. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 46/22)¹³ kojim je propisano da osobe pod privremenom zaštitom ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu (ali ne i pravo na novčane naknade) u istom opsegu kao i osiguranici iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti stranaca, osoba pod privremenom zaštitom kao i članovi njene obitelji, ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu u zdravstvenim ustanovama i kod zdravstvenih radnika privatne prakse u mreži javne zdravstvene službe u istom opsegu kao osigurana osoba iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Kod ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu najvažnije je predložiti iskaznicu stranca pod privremenom zaštitom.

Pravo na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja obuhvaća: primarnu zdravstvenu zaštitu, specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, bolničku zdravstvenu zaštitu, pravo na lijekove koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, dentalna pomagala koja su utvrđena osnovnom i dodatnom

---

¹³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_04_46_575.html

listom dentalnih pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te ortopedska i druga pomagala koja su utvrđena osnovnom i dodatnom listom ortopedskih i drugih pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Osoba pod privremenom zaštitom ostvaruje pravo na liječenje akutnih stanja i kroničnih bolesti kod liječnika obiteljske medicine, pedijatrije, ginekologije i hitne stomatološke usluge, pravo na cijepljenje, testiranje i liječenje protiv bolesti COVID-19, kao i pravo na cijepljenje protiv drugih zaraznih bolesti.

Ako se stranac pod privremenom zaštitom zaposli u Republici Hrvatskoj kod hrvatskog poslodavca ili u slučaju ulaska u sustav obveznog zdravstvenog osiguranja po nekoj drugoj osnovi, na njega se primjenjuju odredbe Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj: 80/13., 137/13. i 98/19.) na isti način i pod istim uvjetima, kao i za sve ostale osiguranike, te u tom slučaju, osim prava na zdravstvenu zaštitu, ima pravo i na novčane naknade i mogućnost sklapanja police dopunskog zdravstvenog osiguranja, a ako nema dopunsko zdravstveno osiguranje, osobno snosi sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite.

U slučaju da strancu pod privremenom zaštitom prestane radni odnos u Republici Hrvatskoj, isti ne može biti osiguran kao nezaposlena osoba, nego kao stranac pod privremenom zaštitom ostvaruje sva prava na zdravstvenu zaštitu koja pripadaju toj kategoriji osoba.

3.3. Pristup obrazovanju za učenike raseljene iz Ukrajine

Status učenika

Učenici i djeca iz Ukrajine koja su u statusu osoba pod privremenom zaštitom imaju osiguran pristup sustavu odgoja i obrazovanja kao i hrvatski državljani. Ministarstvo znanosti i obrazovanja svim osnovnim i srednjim školama te dječjim vrtićima, uputilo je obavijesti o načinu uključivanja djece i učenika izbjeglica iz Ukrajine s ciljem osiguravanja uključivanja i/ili nastavka obrazovanja.

Način pristupa

Roditelji i učenici trebaju se javiti u željenu odgojno-obrazovnu ustanovu u kojoj će dobiti sve potrebne informacije vezane uz upis. U slučaju da ne posjeduju dokumentaciju o prethodnom obrazovanju, Ministarstvo znanosti i obrazovanja obavijestilo je sve ustanove o postupanju u ovakvim slučajevima te škole raspolažu s izjavama na ukrajinskom i hrvatskom jeziku koje roditelji/skrbnici trebaju potpisati. Proces upisa je brz i jednostavan te su učenici uključeni u nastavu, najčešće u roku do tri dana od popunjavanja upisne dokumentacije.

Potpura učenicima

Svim učenicima omogućeno je uključivanje u pripremnu nastavu hrvatskoga jezika te se učenici prate i vrednuju prema sposobnostima. Također, svim učenicima osnovnih i srednjih škola

osigurani su besplatni udžbenici i drugi obrazovni materijali te je putem Hrvatske akademske i istraživačke mreže CARNET omogućena raspodjela prijenosnih računala školama. Sufinanciraju se troškovi izvanučioničke nastave (školski izleti), roditeljskog udjela u cijeni produženog boravka za učenike osnovnih škola, roditeljskog udjela u ekonomskoj cijeni smještaja i prehrane u učeničkom domu za učenike srednjih škola, nastavni i didaktički materijal i oprema, nastavni materijal za učitelje i nastavnike koji rade u pripremnoj nastavi hrvatskoga jezika kao i sufinanciranje ostalih programa za provedbu aktivnosti integracije učenika.

4. ZAKONITE MIGRACIJE

4.1. Izmjene zakonskog okvira

Zakon o suzbijanju neprijavljenog rada

Dana 16. prosinca 2022. godine, u Hrvatskom saboru donesene su izmjene i dopune Zakona o radu, te novi zakon, Zakon o suzbijanju neprijavljenog rada¹⁴. Osim doprinosa učinkovitoj borbi protiv neprijavljenoga rada, Zakonom o suzbijanju neprijavljenog rada omogućit će se prelazak iz neprijavljenoga u prijavljeni rad te tako doprinijeti sigurnosti radnih mjesta u Republici Hrvatskoj, rastu stope zaposlenosti te povećanju mirovinskog staža i rastu mirovina u starosti, a ujedno i suzbijanju nelojalne konkurencije poslodavaca iz sfere sive ekonomije. Neprijavljeni rad u užem smislu je rad koji s obzirom na narav i vrstu rada i ovlasti poslodavca ima obilježje radnog odnosa, a nije zakonito ugovoren ili nema valjanu pravnu osnovu, odnosno za koji nije uspostavljena odgovarajuća prijava na obvezna osiguranja u skladu s posebnim propisima te obuhvaća i zapošljavanje državljanina treće zemlje protivno odredbama posebnog propisa kojim se uređuju uvjeti ulaska, kretanja, boravka i rada stranaca koji su državljani trećih zemalja. U slučaju državljanina treće zemlje koji je zatečen kako obavlja neprijavljeni rad za poslodavca, tada on ima pravo na retroaktivnu prijavu na mirovinsko osiguranje, ali samo do trenutka kada je nadležni inspektor utvrdio neprijavljeni rad. Naime, državljanin treće države ne smije raditi bez odgovarajuće dozvole prema posebnom propisu. Stoga se, kako bi se zajamčilo jednako postupanje prema svima, takvom radniku priznaju retroaktivna prava budući da je činjenica rada nesporna, ali mu se ne može omogućiti daljnji nezakoniti rad.

Pravilnik o boravku državljanina trećih zemalja u Republici Hrvatskoj

Novi Pravilnik o boravku državljanina trećih zemalja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 20/2022.)¹⁵ stupio je na snagu 24. veljače 2022. godine. Ovim Pravilnikom propisuje se

¹⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_151_2329.html

¹⁵ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_02_20_215.html

način utvrđivanja uvjeta za boravak i rad državljana trećih zemalja, izgled i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje odobrenja za privremeni i stalni boravak, autonomni boravak, dugotrajno boravište i dr. Novi Pravilnik o boravku državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj donesen je zbog donošenja novog Zakona o strancima 2020. godine.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o boravku državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 114/2022.) donesen je 15. prosinca 2022. godine zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Cilj izmjena bio je uskladiti nacionalno zakonodavstvo s Odlukom Vijeća 2022/1211 o uvođenju eura u Hrvatskoj 1. siječnja 2023. godine.

4.2. Radne migracije

Zakon o strancima je u 2021. godini uveo je novi sustav zapošljavanja državljana trećih zemalja, uvodeći test tržišta rada i mišljenje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao preduvjet za izdavanje dozvole za boravak i rad za određene kategorije državljana trećih zemalja. Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na sjednici održanoj 26. siječnja 2022. godine, donijelo je odluku o usvajanju nove mjere o dopuni liste zanimanja za koje poslodavac nije dužan zatražiti provedbu testa tržišta rada prilikom zapošljavanja stranih radnika¹⁶. Lista je dopunjena sa zanimanjima sobarica, čistačica, pomoćni kuhar i pomoćni konobar za područje Istarske županije, Primorsko-goranske i Dubrovačko-neretvanske županije. Ovom dopunom željelo se adekvatno odgovoriti na stvarne potrebe za radnom snagom i pri tome uskladiti zapošljavanje stranih radnika sa stanjem na domaćem tržištu rada.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike te Hrvatski zavod za zapošljavanje izradili su aplikaciju za online podnošenje zahtjeva za dozvole za boravak „Burza rada“. Aplikacija je napravljena s ciljem olakšavanja postupka podnošenja zahtjeva za dozvole za boravak i rad za sezonske radnike do 90 dana.¹⁷ Od 7. travnja 2022. godine, i poslodavci mogu podnijeti online zahtjeve i za dozvole za boravak i rad za sezonske radnike do 90 dana putem online aplikacije na stranicama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

¹⁶ <https://www.hzz.hr/app/uploads/2022/12/Odluka-dopuna-liste-zanimanja.pdf>

¹⁷ <https://burzarada.hzz.hr/login/login.aspx?origin=radnedozvole>

SLIKA 4: APLIKACIJA "BURZA RADA"

Od listopada do sredine prosinca 2022. godine, rađeno je na pripremi uputa o postupanju, kako prema poslodavcima, tako i policijskim upravama i postajama s kojima je održana i edukacija, a u cilju učinkovitijeg postupka izdavanja dozvola za boravak i rad u djelatnosti turizma i ugostiteljstva državljanima trećih zemlja koji se ponovno vraćaju na rad u Republiku Hrvatsku. Ujedno se dodatno radi na nadogradnji postojećih sustava/aplikacija radi učinkovitije razmjene podataka između tijela uključenih u postupak izdavanja dozvola za boravak i rad kao i ažuriranje dostupnih informacija za poslodavce o fazi postupka te ishodu postupka. Također su održane radionice s udrugama i poslodavcima, s ciljem dodatnog informiranja i osvještavanja tvrtki o uvjetima za izdavanje dozvola za boravak kao i potrebnim koracima koje moraju poduzeti kako bi se osiguralo što učinkovitije izdavanje dozvola za boravak i rad, na zadovoljstvo i poslodavaca ali i tijela koja provode postupak.

4.3. Studenti i istraživači

Novi Zakon o priznavanju i vrednovanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija („Narodne novine“, broj 69/22.)¹⁸ stupio je na snagu 25. lipnja 2022. godine. Zakon uređuje način i postupke vrednovanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija u svrhu pristupa tržištu rada u profesijama koje nisu uključene u Popis reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj, a koji se provode sukladno

¹⁸ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_06_69_1023.html

posebnim propisima. Zakonom se uređuju način i postupci priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija i razdoblja obrazovanja sa svrhom nastavka obrazovanja te se utvrđuju nadležna tijela koja provode postupke vrednovanja i priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija. Priznavanje razdoblja obrazovanja u inozemstvu, koje se provodi na temelju sporazuma između studenta odnosno učenika, matične obrazovne ustanove i obrazovne institucije u inozemstvu, ili između visokih učilišta, provodi se sukladno općim aktima visokog učilišta odnosno općim aktima odgojno-obrazovne ustanove, te se na navedeno ne primjenjuju odredbe Zakona. Cilj donošenja ovog zakona je pojednostavljivanje procedura uvođenjem automatskog priznavanja kvalifikacija koja je u skladu s Preporukom Vijeća o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (2018/C 444/01). Također, uvodi se procjena inozemnih obrazovnih kvalifikacija (koje za rezultat imaju mišljenje) umjesto priznavanja kvalifikacija (pravno obvezujući postupak koji rezultira odlukom).

5. MEĐUNARODNA ZAŠTITA

5.1. Statistički podaci

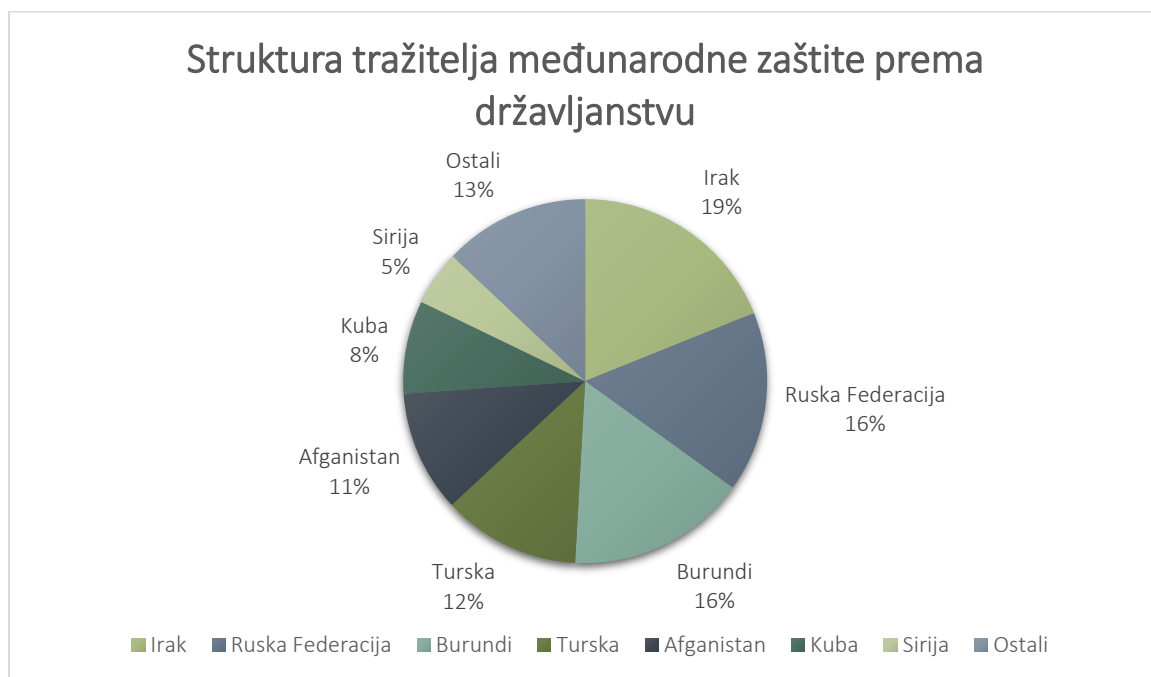
U 2022. godini zabilježen je rekordni broj tražitelja međunarodne zaštite, ukupno 12.872, što je čak 423 % više nego 2021., godine, kada ih je bilo 3.039. Većinom se radi o osobama muškog spola (59,5 %). Osim u ukupnom broju tražitelja međunarodne zaštite vidljive su promjene i u najzastupljenijim zemljama podrijetla. Najzastupljenije zemlje podrijetla tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj tijekom 2022. godine su Irak (2.434), Ruska Federacija (2.064), Burundi (2.051), Turska (1.572) te Afganistan (1.390). U odnosu na prethodnu godinu, nova državljanstva u prvih 5 zemalja podrijetla su Burundi i Ruska Federacija, za koje je karakteristično da nisu dolazili u Europu uobičajenim migrantskim rutama, već su dolazili u susjedne zemlje koristeći bezvizni režim tih država. Državljanima Burundija uglavnom su iskazivali namjeru za traženjem međunarodne zaštite nakon što bi bili detektirani u nezakonitom ulasku ili boravku u Republici Hrvatskoj, dok su državljani Ruske Federacije uglavnom dolazili na granične prijelaze s važećim putnim ispravama.

Statistički pokazatelji tražitelja međunarodne zaštite prema državljanstvu i spolu za razdoblje 01.01.-31.12.2022.			
Zemlja podrijetla	M	Ž	UKUPNO
IRAK	1.377	1.057	2.434
RUSKA FEDERACIJA	1.317	747	2.064
BURUNDI	1.127	924	2.051
TURSKA	920	652	1.572

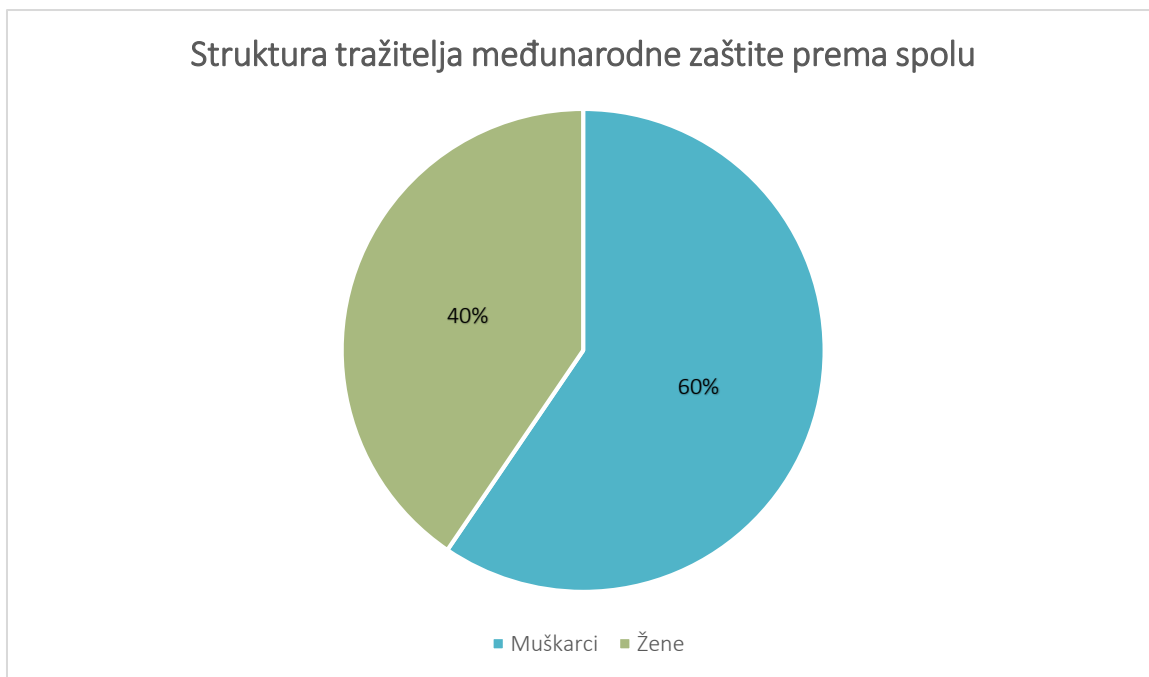
AFGANISTAN	929	461	1.390
KUBA	574	491	1.065
SIRIJA	357	271	628
IRAN	256	194	450
DR KONGO	117	76	193
PAKISTAN	128	28	156
NEPAL	73	60	133
INDIJA	82	25	107
KAMERUN	43	27	70
GVINEJA	30	29	59
KONGO	26	19	45
GVINEJA BISAU	25	18	43
MAROKO	31	10	41
BANGLADEŠ	36		36
MALI	22	14	36
PALESTINA	23	9	32
BURKINA FASO	19	9	28
KINA	13	10	23
TUNIS	12	11	23
BOLIVIJA	6	14	20
SOMALIJA	10	10	20
MONGOLIJA	10	8	18
GANA	13	3	16
ALŽIR	12	1	13
EGIPAT	6	4	10
SIERA LEONE	4	5	9
JORDAN	5	3	8
GAMBIJA	7		7
ZAPADNA SAHARA	6	1	7
ERITREJA	3	3	6
KOSOVO	6		6
ETIOPIJA	3	2	5
SUDAN		5	5
UGANDA	3	2	5
BEZ DRŽAVLJANSTVA	4		4
ALBANIJA	3		3
LIBIJA	3		3
NIGERIJA	3		3
OBALA BJELOKOSTI	1	2	3
HAITI	1	1	2
KIRGISTAN	1	1	2
NIGER	2		2

SENEGAL	1	1	2
SRBIJA	2		2
UKRAJINA	2		2
BOSNA I HERCEGOVINA	1		1
DOMINIKANSKA REPUBLIKA	1		1
EKVADOR		1	1
GRUZIJA	1		1
IZRAEL	1		1
KANADA	1		1
MALAVI		1	1
SREDNJOAFRIČKA REPUBLIKA	1		1
ŠRI LANKA		1	1
TADŽIKISTAN		1	1
UKUPNO	7.660	5.212	12.872

TABLICA 1: BROJ TRAŽITELJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE PREMA SPOLU I ZEMLJI PODRIJETLA

GRAFIKON 2: STRUKTURA TRAŽITELJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE PREMA DRŽAVLIJANSTVU

GRAFIKON 3: STRUKTURA TRAŽITELJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE PREMA SPOLU

U predmetnom razdoblju ukupno je odobren 21 zahtjev za međunarodnu zaštitu te je u svim slučajevima odobren status azila. Tablice i grafovi s detaljnijim podacima u kojima su prikazane odobrene međunarodne zaštite prema godinama, spolu i starosnoj dobi dostupne su u Statističkom dodatku.

5.2. Zakonodavni razvoji na području međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2021. godine pokrenut je postupak izrade Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti. Izmjene Zakona predložene su kako bi se odredbe nacionalnog zakonodavnog okvira međunarodne zaštite uskladile s europskim zakonodavnim okvirom, te kako bi se istovremeno poboljšala i pojednostavila primjena Zakona u praksi. U 2022. godini, Nacrt prijedloga prošao je prvo čitanje u Hrvatskome saboru.¹⁹ Riječ je o značajnom razvoju na nacionalnoj razini budući da predmetni akt regulira međunarodnu i privremenu zaštitu u Republici Hrvatskoj.

¹⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti Hrvatski sabor je donio na sjednici 17. ožujka 2023.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_33_581.html

5.3. Prihvat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite

U 2022. godini dovršen je projekt „Uređenje Prihvatišta za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini“, ukupne vrijednosti 1.251.000,00 EUR, od čega je 90% sufinancirano iz Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF). Projektne aktivnosti uključivale su obnovu i opremanje kuhinje i blagovaonice, rekonstrukciju i opremanje potkrovlja u radno-korisni prostor, sanaciju krovništa i sustava zaštite od munje, sanaciju pješačkih i prometnih površina te zamjenu ograde, sanaciju upravne zgrade, sanaciju sanitarnih čvorova u smještajnom dijelu, sanaciju krova garaže i natkrivenog parkinga, uspostavu vatrodavnog sustava, zamjenu dotrajalih instalacija te postavljanje strojarskih i elektro-instalacija. Objekt Prihvatišta za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini namijenjen je prvenstveno za smještaj ranjivih skupina tražitelja. Realizacijom projekta poboljšani su uvjeti smještaja i boravka tražitelja u Prihvatištu, kao i uvjeti rada službenika Prihvatišta i ostalog osoblja uključenog u postupak odobravanja međunarodne zaštite. Kroz projekt je povećan smještaj tražitelja na 140 osoba, što bitno doprinosi rasterećenju Prihvatišta za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu.

Ostali projekti sufinancirani sredstvima iz Fonda za azil, migracije integraciju (AMIF) kroz koje se kontinuirano radi na unapređenju prihvatne infrastrukture te uvjeta rada službenika i namještenika Ministarstva unutarnjih poslova:

- „Uređenje Prihvatišta za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu“, ukupne vrijednosti 694.000,00 EUR, od čega je 90 % sufinancirano iz AMIF-a
- „Pomoć u održavanju adekvatne razine smještaja u prihvatištima za tražitelje azila“, vrijednosti 1.085.000,00 EUR od čega je 75 % sufinancirano iz AMIF-a.
- „Prevođenje i širenje mreže prevoditelja u postupku odobrenja međunarodne zaštite“, vrijednosti 324.000,00 EUR od čega je 90 % sufinancirano iz AMIF-a.
- „Nabava opreme za potrebe Službe za prihvat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite i Službe za međunarodnu zaštitu – NOP2“, ukupne vrijednosti 490.000,00 EUR, od čega je 90 % sufinancirano iz AMIF-a.

Svrha navedenih projekata je poboljšanje kvalitete života tražitelja međunarodne zaštite te uvjeta rada službenika i namještenika, kao i potpora Ministarstvu unutarnjih poslova za financiranje primjerenih životnih uvjeta u prihvatištima za tražitelje međunarodne zaštite. Ovi projekti su važni zbog kontinuiranog porasta broja tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj, te potreba unapređenja prihvatne infrastrukture i uvjeta rada službenika i namještenika.

5.4. Dublinski postupak

Ulazni transferi izvršeni su iz sljedećih država članica:	
DRŽAVA	2022.
Austrija	36
Belgija	1
Danska	2
Francuska	5
Njemačka	90
Norveška	4
Poljska	1
Slovenija	8
Švedska	2
Švicarska	18
Broj izlaznih transfera (iz HR):	
DRŽAVA	2022
Švedska	1

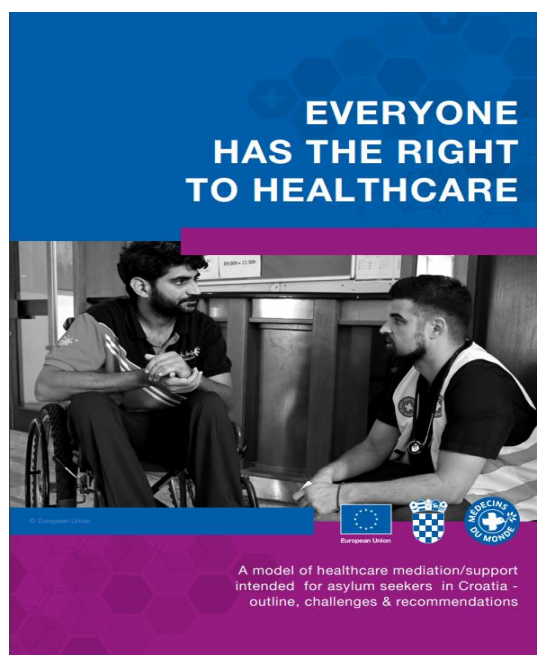
Tablica 2: Broj dublinskih transfera

U okviru financiranja iz AMIF-a, tijekom 2022. godine održan je seminar na temu „Uzimanje otisaka prstiju na Eurodac radnim stanicama“, na kojem su kao predavači sudjelovali službenici Službe za međunarodnu zaštitu i Službe za prihvata i smještaj tražitelja međunarodne zaštite. Edukacija se održala u razdoblju od 23. do 24. studenog 2022. godine u Hotelu „Bristol“ u Opatiji. Na taj način nastavljena je kontinuirana edukacija policijskih službenika o primjeni Uredbe (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac“ za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013.

5.5. Psihosocijalna podrška i zdravstvena zaštita tražitelja međunarodne zaštite

Projekt „Socijalne usluge i psihosocijalna podrška tražiteljima međunarodne zaštite“²⁰, kojeg je u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini provodio Hrvatski Crveni križ, završio je 31. prosinca 2022. godine. Svrha projekta bila je pružiti podršku i pomoć tražiteljima međunarodne zaštite u svakodnevnom životu pružanjem socijalnih i zdravstvenih usluga, koje su u skladu s njihovim potrebama. Ovo je treći po redu projekt u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem. Projekt obuhvaća niz projektnih aktivnosti kojima se pruža pomoć tražiteljima međunarodne zaštite u svakodnevnom životu. Među aktivnostima mogu se izdvojiti pružanje podrške pri prijemu i smještaju tražitelja međunarodne zaštite, individualna i grupna psihološka podrška, usluge prevođenja, organizacija i održavanje dječjih radionica za djecu predškolske dobi, upućivanje i pomoć u ostvarivanju prava i usluga kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje za djecu i odrasle te organizacija i održavanje edukativnih i informativnih radionica za djecu i odrasle. Cilj ovih aktivnosti je podići razinu kvalitete i životni standard za tražitelje međunarodne zaštite te pružanje podrške u svakodnevnom životu. Krajem 2022. godine Upravi za europske poslove, međunarodne odnose i fondove Europske unije Ministarstva unutarnjih poslova proslijeđen je projektni prijedlog s ciljem provedbe javnog natječaja za financiranje novog projekta u području pružanja psihosocijalne podrške i socijalnih usluga tražiteljima međunarodne zaštite sredstvima iz AMIF-a u sklopu Višegodišnjeg financijskog okvira 2021.-2027.

Tijekom 2022. godine, organizacija MDM – BELGIQUE provodila je projekt „5P - Prevencija bolesti, Promidžba i zaštita zdravlja, Psihološka podrška, Pristup i Pomoć u zdravstvenoj skrbi za tražitelje međunarodne zaštite“.

Projekt je trajao do 31. prosinca 2022. godine. U sklopu provedbe projekta, organizacija MDM – BELGIQUE objavila je publikaciju „Svatko ima pravo na zdravstvenu zaštitu: Model zdravstvene meditacije/podrške namijenjen tražiteljima azila u Hrvatskoj – pregled, izazovi i preporuke“. Publikacija opisuje različite komponente modela posredovanja i potpore u zdravstvu, kao i njegove rezultate u smislu poboljšanja pristupa zdravstvenoj skrbi tražitelja međunarodne

²⁰ <https://eufondovi.mup.hr/fondovi-za-unutarnje-poslove/amif/socijalne-usluge-i-psihosocijalna-pomoc-traziteljima-medjunarodne-zastite/451>

zaštite u Hrvatskoj. Također, predstavlja i izazove tijekom same provedbe projekta te daje preporuke za daljnje poboljšanje²¹.

5.6. Pristup informacijama i pružanje pravne pomoći

Projekt „Besplatna pravna pomoć u postupku odobrenja međunarodne zaštite“ provodio se kontinuirano tijekom 2022., a financiran je sredstvima iz AMIF-a.

Dana 18. veljače 2022. godine sklopljen je Ugovor o dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta „Pravno savjetovanje u postupku odobrenja međunarodne zaštite 2021.“ u okviru AMIF-a. Provoditelj projekta je udruga Hrvatski pravni centar, izabrana temeljem javnog natječaja Ministarstva unutarnjih poslova. Vrijednost sklopljenog ugovora je 736.236,37 kuna od čega je 90% sufinancirano od strane EU, odnosno AMIF-a, a 10% iz državnog proračuna. Projekt je bio u provedbi od 19. veljače 2022. godine i predviđeno trajanje projekta je bilo do 31. prosinca 2022. godine. Krajem 2022. godine zatraženo je i odobreno produljenje trajanja provedbe projekta do 31. ožujka 2023. godine kako bi se ostvarile sve aktivnosti koje su predviđene Ugovorom.

Tijekom 2022. godine izrađeni su i distribuirani informativni materijali (brošura i plakat) za tražitelje međunarodne zaštite o pravu na pravne informacije i pravno savjetovanje, koji sadrže podatke tko i pod kojim uvjetima ima pravo na pravno savjetovanje, što obuhvaća pravno savjetovanje, na koji način ostvariti pravo na pravno savjetovanje. Brošura i plakat su dizajnirani i tiskani na sljedećim jezicima: engleski, turski, arapski, farsi i paštu, a dodatno su prevedeni i na ruski i španjolski. Izrađena je i verzija brošure koja vizualno i terminološki prilagođena djeci bez pratnje.

Također, tijekom 2022. godine kontinuirano se pružalo pravno savjetovanje tražiteljima međunarodne zaštite (uključujući djecu bez pratnje) putem pružanja općih pravnih informacija vezano za postupak odobrenja međunarodne zaštite, i/ili putem pružanja pravnih informacija o pravu na rad i pravu na besplatnu pravnu pomoć, i/ili putem pružanja pravnih i proceduralnih informacija o odobrenju međunarodne zaštite vezano uz konkretni zahtjev tražitelja međunarodne zaštite, i/ili putem pružanja obavijesti u kojoj je fazi podneseni zahtjev za odobrenje međunarodne zaštite, i/ili putem pružanja pravnih informacija o razlozima zbog kojih je zahtjev odbijen te mogućnostima korištenja pravnog lijeka.

U okviru projekta tijekom 2022. godine započeta je i izrada mobilne aplikacije o glavnim značajkama postupka odobrenja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj te načinima ostvarivanja prava tražitelja međunarodne zaštite u praksi. Aplikacija pod nazivom „Postupak

---

²¹<https://eufondovi.mup.hr/UserDocsImages/dokumenti/AMIF%20Everyone%20has%20the%20right%20to%20healthcare%20MdM%20July%202020%20ENG.pdf?vel=2241764>

odobrenja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj - pravni savjeti za tražitelje“, odnosno skraćenog naziva „RHprotection“ je izrađena 2023. godine.

5.7. Jačanje kapaciteta i međunarodna suradnja na području međunarodne zaštite

U svrhu kontinuiranog jačanja administrativnih kapaciteta, službenici Ministarstva unutarnjih poslova sudjelovali su u nizu edukacija, radionica, misija, obuka i sastanaka.

Službenici su pohađali edukacije Državne škole za javnu upravu, sudjelovali su kao stručnjaci države članice na EUAA misijama na Malti, educirali su se u sklopu EUAA trening kurikuluma u više različitih modula: „Inclusion“, „Introduction to Didactics“, „Interview techniques“, „Pre-deployment induction training“.

Službenici Odjela sudjelovali su na EUAA obuci na temu „EASO Query Portal“, te na različitim sastancima i webinarima u organizaciji EUAA na teme:

- Country Guidance Net Iraq kick-off,
- Practical Tool on Identification of Potential Exclusion Cases,
- Thematic Meeting Asylum Reserve Pool (ARP),
- Thematic Meeting Asylum Interview Method Module,
- NCP Country Guidance Network,
- Training session on Temporary Protection,
- AIP NCP Meeting MSE Deployments Ukraine Support Activities,
- AIP NCP Meeting on Asylum Reserve Pool (ARP),
- NCP Meeting to share best national practices to set up the ARP (Asylum Reserve Pool),
- ARP functionalities in Operational Deployment System (ODS),
- Training session on the EUAA Query Portal - Country Guidance Networks,
- Kick-off the EUAA Annual Bilateral Negotiations (ABN),
- Thematic Meeting: Effective and Efficient Decision Drafting on applications for international protection,
- COI Stratnet meeting,
- Launch of the Joint Report on Forced displacement from and within Ukraine (EUAA, IOM, OECD),
- Country Guidance Network kick-off meeting for the Country Guidance: Russian Federation,
- 27th EUAA Certification and Accreditation Working Group meeting.

Službenici su sudjelovali na sastanku u organizaciji Europske komisije na temu „25th Solidarity Platform Plenary meeting“, sastanku u organizaciji Europske komisije i EMN-a na temu: „EU Transfer Tool“ - uspostavljanje platforme, sastanku UNHCR-a na temu: „Collaboration for

Intention Surveys of Refugees from Ukraine“ i na redovitim nacionalnim sastancima mreže EMN-a u organizaciji EMN NCP HR.

Zaposlenici Službe za međunarodnu zaštitu su u kontekstu uspostavljanja sustava privremene zaštite u Republici Hrvatskoj sudjelovali na različitim sastancima koji su organizirani unutar Ministarstva unutarnjih poslova i koji su, između ostalog, uključivali i sastanke s predstavnicima policijskih uprava, te su sudjelovali na raznim drugim sastancima na tu temu: sastanak s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike na temu maloljetnika bez pratnje u kontekstu privremene zaštite, sastanak s Koordinacijom za azil u organizaciji HPC-a na temu zaštite osoba raseljenih iz Ukrajine u RH, sastanak s Europskom komisijom na temu uključivanja raseljenih osoba iz Ukrajine na tržište rada i na temu „Technical Meeting Temporary Protection Platform“, sastanak Ravnateljstva Civilne zaštite s predstavnicima lokalne samouprave Karlovačke i Ličko-senjske županije, predstavnicima socijalne službe, Hrvatskog crvenog križa i robnih zaliha na temu postupka prema raseljenim osobama s privremenom zaštitom.

Povećan broj podnesenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji su rezultat povećanih migracijskih pritisaka, rezultirao je zapošljavanjem novih službenika u Ministarstvu unutarnjih poslova koji rade na poslovima azila, kako bi se adekvatno odgovorilo na povećano administrativno opterećenje. Također, izmjenama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a predviđeno je i povećanje broja djelatnika (zadnja izmjena je bila u prosincu 2022. godine; “Narodne novine”, br. 149/22.).

5.8. Premještanje i preseljenje

Vlada Republike Hrvatske donijela je 28. srpnja 2022. godine Odluku o premještanju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite²². Prema ovoj Odluci Republika Hrvatska će, prema načelu dobrovoljnosti i solidarnosti, temeljem Deklaracije o dobrovoljnom mehanizmu solidarnosti, sudjelovati u premještanju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite iz Helenske Republike, Republike Cipra, Talijanske Republike, Republike Malte i Kraljevine Španjolske (tzv. MED 5). Radi se o doprinosu u obliku premještanja osoba koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite (dajući prednost ranjivim skupinama). U okviru ove Odluke Republika Hrvatska se obvezuje prihvatiti do 60 državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva po osnovi premještanja (relokacije).

Istog dana Vlada je donijela Odluku o stavljanju izvan snage Odluke o preseljenju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite za 2019. godinu²³.

²² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_07_88_1366.html

²³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2022_07_88_1365.html

6. MALOLJETNICI I DRUGE RANJIVE SKUPINE

6.1. Međuresorna suradnja u svrhu zaštite maloljetnika bez pratnje i drugih ranjivih skupina u postupku međunarodne zaštite

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. kolovoza 2018. godine donijela Zaključak kojim je usvojen Protokol o postupanju s djecom bez pratnje (u daljnjem tekstu: Protokol). U skladu s Protokolom, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 5. siječnja 2022. godina, donijela **Odluku o osnivanju Međuresornog povjerenstva za zaštitu djece bez pratnje**²⁴ (u daljnjem tekstu: Međuresorno povjerenstvo) s ciljem unaprjeđenja međuresorne suradnje tijela državne uprave i drugih dionika uključenih u zaštitu djece bez pratnje. Međuresorno povjerenstvo čine predstavnici ministarstva nadležnog za socijalnu skrb, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za obrazovanje, ministarstva nadležnog za zdravstvo, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom prava djece i prava izbjeglica (UNICEF, UNHCR, HCK) te po potrebi predstavnici koji se bave zaštitom prava djece bez pratnje. Radom Međuresornog povjerenstva koordinira ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Međuresorno povjerenstvo sastaje se najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i češće.

Prva sjednica Međuresornog povjerenstva održana je 24. svibnja 2022. u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike s osvrtnom na djecu državljana Ukrajine bez pratnje, poteškoće u uključivanju djece bez pratnje u obrazovni sustav, smještaj djece bez pratnje djece u dječjim domovima s problemima u ponašanju i imenovanje posebnih skrbnika. Također, druga sjednica Međuresornog povjerenstva održana je 9. studenoga 2022. godine. Na drugoj sjednici predstavljen je rad Hrvatskog pravnog centra te teme vezane uz procjenu dobi djece bez pratnje, a na sjednici se razgovaralo i o prvom zdravstvenom pregledu. Osnivanje povjerenstva vrlo je bitno zbog unaprjeđenja međuresorne suradnje tijela državne uprave i drugih dionika uključenih u zaštitu djece bez pratnje.

U planu je i novi projekt u području pružanja psihosocijalne podrške i socijalnih usluga tražiteljima međunarodne zaštite sredstvima iz AMIF-a, u sklopu kojeg je dio aktivnosti usmjeren upravo na djecu tražitelje međunarodne zaštite smještenu u centrima. Riječ je o sustavnoj podršci roditeljima u skrbi i obrazovanju djece (individualne i grupne radionice), pomoći djeci pri upisu i učenju u školu, radionicama hrvatskog jezika za djecu i igraonicama za djecu. Cilj navedenih aktivnosti je pružanje podrške djeci tražiteljima međunarodne zaštite, jačanje njihove socijalne mreže i prevencija mentalnog zdravlja.

²⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_01_3_20.html

7. INTEGRACIJA OSOBA S ODOBRENOM MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM U HRVATSKO DRUŠTVO

7.1. Protokol postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo, na virtualnoj tematskoj sjednici održanoj 19. prosinca 2022., jednoglasno je donijelo Protokol postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita (u nastavku: Protokol).

Protokol je izrađen u participativnom procesu te kroz suradnju s predstavnicima akademske zajednice, jedinicama lokalne samouprave i nadležnim resornim tijelima. U njegovoj izradi sudjelovala je Radna skupina za izradu Protokola postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, koju su činili predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva zdravstva, Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te Grada Zagreba, Grada Karlovca i Grada Varaždina. Njegovu izradu koordinirali su stručnjaci iz Hrvatskog pravnog centra, dr. sc. Goranka Lalić Novak i dr. sc. Teo Giljević. U koordiniranju procesa izrade Nacrta Protokola sudjelovao je i predstavnik Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske.

Povod za izradu Protokola su nalazi evaluacije integracijskog okvira koji su pokazali da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao glavni nositelji dugoročne integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, iskazuju potrebu za jasnim definiranjem nadležnosti dionika na nacionalnoj i lokalnoj razini te redoslijeda, rokova i odgovornosti u pružanju zajamčenih socijalnih usluga kroz uspostavu odgovarajućih protokola.

Izrada Protokola sufinancirana je sredstvima iz Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF), u okviru projekta „INCLuDE – Međuresorna suradnja u osnaživanju državljana trećih zemalja”.

7.2. Pregled aktivnosti i podataka osoba pod međunarodnom zaštitom u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Sukladno Zakonu o tržištu rada („Narodne novine“, broj 118/18., čl.14.) Zavodu za zapošljavanje se može prijaviti osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom i osoba pod supsidijarnom zaštitom odnosno privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj, kao i članovi njihovih obitelji, koji su u pravima i dužnostima utvrđenim ovim Zakonom, izjednačeni s hrvatskim državljanima.

Ujedno, Zavodu se može prijaviti i tražitelj međunarodne zaštite i članovi njegove obitelji ako ministarstvo nadležno za unutarnje poslove nije donijelo odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu u zakonom propisanom roku, a tražitelj sam svojim ponašanjem nije utjecao na razloge ne donošenja odluke.

Na dan 31. prosinca 2022. godine u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje nalazilo se 700 osoba iz navedenih kategorija (od toga 555 žena); od čega 55 osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom (od toga 31 žena), pet osoba pod supsidijarnom zaštitom (od toga tri žene), pet članova obitelji osobe pod međunarodnom zaštitom (od toga četiri žena), dvije tražiteljice međunarodne zaštite s pravom na rad i 633 osobe u statusu privremene zaštite (od toga 515 žena).

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine u aktivnost individualnog savjetovanja uključeno je 1.706 osoba navedenih statusa; od čega 84 osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom, osam osoba pod supsidijarnom zaštitom, osam članova obitelji osoba pod međunarodnom zaštitom, dva tražitelja međunarodne zaštite i 1.604 osobe pod privremenom zaštitom

Osobe pod međunarodnom i privremenom zaštitom također su uključene i u mjere aktivne politike zapošljavanja s ciljem uspješnije i brže integracije na tržište rada. Tijekom 2022. godine, u mjere aktivne politike zapošljavanja ukupno su uključene 174 osobe; od čega dvije nezaposlene osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom, jedan stranac pod supsidijarnom zaštitom te 171 osoba pod privremenom zaštitom.

7.3. Projekti u području integracije

Projekt „Novi susjedi – uključivanje osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u hrvatsko društvo“

Tijekom 2022. godine Centar za kulturu dijaloga nastavio je provoditi projektne aktivnosti projekta „Novi susjedi - uključivanje osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u hrvatsko društvo“ putem kratkoročne podrške ili kroz praćenje individualnog plana osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom. Dosada je kroz projekt ostvarena suradnja s ukupno 151 korisnikom, najveći broj ih boravi u Zagrebu, Sisku, Rijeci te Karlovcu. Napredak korisnika praćen je kroz postupak koji obuhvaća administrativne korake u integraciji, zapošljavanje i sudjelovanje na tržištu rada, stanovanje, obrazovanje i učenje hrvatskog jezika, socijalnu i zdravstvenu skrb te kulturološku integraciju, u skladu s njihovim potrebama, interesima te uz prilagodbu izazovima s kojima su se susretali. U zadnjem tromjesečju 2022. godine pokrenut je intenzivni tečaj hrvatskog jezika za korisnike u Sisku, uslijed nedostatka redovnog tečaja hrvatskog jezika, povijesti i kulture. Ostale aktivnosti tijekom godine obuhvaćale su druženja i zajedničke aktivnosti među korisnicima i/ili s lokalnom zajednicom, obilježavanje praznika i blagdana, radionice, putovanja, sportska, kulturna i religijska događanja te suradnja s udruženjima poslodavaca i obrtnika uz posredovanje pri zapošljavanju. Od ostvarenih suradnji posebno se ističu suradnja sa Hrvatskom radio televizijom u snimanju novog serijala dokumentarnog filma „Novi susjedi“, sudjelovanje u izradi nacrtu Akcijskog plana Grada Zagreba za integraciju tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za 2022.

godinu te potpisivanje ugovora o suradnji sa Hrvatskim nogometnim savezom i donacija financijskih sredstava za integracijske aktivnosti kroz nogomet.

Od druge polovice 2022. godine započela je i provedba aktivnosti vezanih uz evaluacijsku studiju o učinkovitosti projekta „Novi susjedi“ te izrada publikacije o istoimenoj studiji. Evaluacijsku studiju za potrebe ispunjenja ciljeva projekta provodi Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO).

Vrijeme provedbe projekta prema sklopljenom ugovoru inicijalno je trebalo trajati do kraja 2022. godine, no zbog posljedica pandemije COVID-19, aktivnosti nisu mogle biti provedene u punom opsegu, procijenjeno je opravdanim produljiti provedbu i kroz određeno razdoblje tijekom 2023. godine.

U sklopu navedenog projekta nastavljene su aktivnosti održavanja i ažuriranja sadržaja o pravima i obvezama osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u mobilnoj aplikaciji „(Re)Settle in Croatia“, dostupnoj na hrvatskom, engleskom, arapskom i kurdsom kurmanji jeziku. Također, početkom 2022. godine izrađeni su i promotivni materijali za potrebe vidljivosti projekta.

Ostale aktivnosti u području integracije povezane s provedbom projekta

Tijekom godine ističu se: „Psihološko osnaživanje žena s odobrenom međunarodnom zaštitom“ u suradnji s udrugom Carpe Diem iz Karlovca u obilježavanju Narančastog dana, 25. veljače 2022. godine, obilježavanje Međunarodnog dana obitelji sa Centrom igre i knjižnicom igračaka „Krenimo zajedno“ iz Siska 24. svibnja 2022. godine, akcija “Jedan ruksak mnogo uspješnih priča”, kojom je početkom rujna 2022. godine podržano obrazovanje 69 djece s odobrenom međunarodnom zaštitom u Hrvatskoj koji pohađaju osnovne i srednje škole u Zagrebu, Sisku i Karlovcu, te “Zdravlje bez razlike” - edukacija o važnosti samopregleda dojki, redovitih pregleda i prevencija raka dojke u suradnji s Udrugom P.I.N.K. – life iz Zagreba održanoj 06. prosinca 2022. godine.

Organizirane su i sljedeće konferencije/radionice/edukacije u Zagrebu: „Jačanje interkulturnog i ravnopravnog radnog okruženja“ povodom Međunarodnog dana žena 07. ožujka 2022., „Ekonomija izvan okvira – novi susjedi na hrvatskom tržištu rada“ 18. svibnja 2022., u suradnji s Međunarodnom mrežom poslovnih žena te „Provedba integracijskih mjera: Možemo li bolje?“ Održana je cjelodnevna edukacija za predstavnike/ce 10 zagrebačkih osnovnih škola 14.12.2022. pod nazivom „Aspekti formalnog obrazovanja – njegovanje različitosti“.

Projekt „INCLuDE – Međuresorna suradnja u osnaživanju državljana trećih zemalja”

Ured za ljudska prava i prava nacionalna manjina Vlade Republike Hrvatske (u nastavku: Ured) od listopada 2019. godine provodi projekt „INCLuDE – Međuresorna suradnja u osnaživanju državljana trećih zemalja”, sufinanciran sredstvima iz AMIF-a. Ukupna vrijednost projekta je 844.000,00 EUR, od čega je 75% iznosa sufinancirano sredstvima Europske unije. Opći je cilj projekta jačanje preduvjeta za socijalnu uključenost državljana trećih zemalja s naglaskom na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj.

S tim u vezi, tijekom 2022. godine provedene su brojne koordinativne, istraživačke, edukacijske, senzibilizacijske i publikacijske aktivnosti.

Koordinative aktivnosti

Vezano uz koordinativne aktivnosti, održan je četvrti sastanak koordinatora za integraciju na lokalnoj razini. Na sastanku su predstavnici UNHCR-a predstavili priručnik Učinkovito uključivanje izbjeglica – Participativni pristup za praktičare na lokalnoj razini, dok je zamjenica koordinatora Grada Varaždina predstavila iskustva Grada Varaždina u prihvatu raseljenih osoba iz Ukrajine, na što su se nadovezali i ostali gradovi s vlastitim iskustvima. Održan je treći sastanak Savjetodavne skupine državljana trećih zemalja i osoba migrantskog porijekla, na kojem su članovi, u svojstvu korisnika integracijskih mjera, dali vlastiti osvrt na korake predviđene Nacrtom Protokola postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u ključnim područjima integracije: zdravstvena zaštita, socijalna skrb, obrazovanje i stanovanje te, općenito, provedba planova integracije i aktivnosti organizacije civilnog društva nadležne za njihovu provedbu. Na četvrtom, ujedno i posljednjem sastanku u aktualnom projektnom ciklusu, bilo je riječi o budućim aktivnostima ove skupine, koje će se financirati kroz novi financijski okvir Fonda AMIF.

Imenovani su koordinatori za prikupljanje podataka o društvenoj uključenosti osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, koji će sudjelovati u procesu ažuriranja baze statističkih pokazatelja o društvenoj uključenosti osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita dostupnoj na mrežnoj stranici integracijskapolitika.hr. Održani su sastanci navedenih koordinatora, odnosno predstavnika tijela državne uprave i javnih ustanova iz ključnih područja integracije: socijalna skrb, zdravstvena zaštita, učenje jezika i obrazovanje, rad i zapošljavanje, stanovanje i naturalizacija, kao i edukacija vezano uz pristup mrežnoj platformi integracijskapolitika.hr.

Publikacijske aktivnosti

Vezano uz publikacijske aktivnosti, objavljena je i tiskana publikacija Društvena uključenost osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj – uspostava sustava prikupljanja podataka i preporuke autorica dr. sc. Snježana Gregurović i dr. sc. Sanja Klempić Bogadi s Instituta za migracije i narodnosti. U publikaciji su predstavljeni nalazi istoimenog

istraživanja čiji je glavni cilj unaprijediti proces praćenja i vrednovanja učinka integracijskih politika po pojedinim područjima ključnima za integraciju, a pomoću niza definiranih statističkih pokazatelja. U sklopu istraživanja uspostavljena je baza s pokazateljima koja će poslužiti ne samo kreatorima i donositeljima javnih politika, nego i pružateljima javnih usluga, dužnosnicima lokalne i regionalne samouprave, zaposlenicima nevladinih i humanitarnih organizacija te ostalim dionicima uključenima u proces integracije. Publikacija sadrži i plan prikupljanja podataka te preporuke.

Objavljena je i tiskana publikacija Medijske reprezentacije migracija: diskurzivne konstrukcije migranata, izbjeglica i tražitelja azila u hrvatskim medijima, koja sadrži i Preporuke za medijsko izvještavanje o migrantima i izbjeglicama. Riječ je o rezultatima istraživanja provedenog s ciljem osvještavanja uloge medija u oblikovanju hrvatskog javnog mnijenja vezano uz prisilne migracije te, posljedično, u integraciji migranata, s posebnim naglaskom na osobe kojima je odobrena međunarodnu zaštitu, u društva prihvata. Istraživanjem su obuhvaćeni nacionalni, regionalni i lokalni mediji tijekom 2018. i 2019. godine. Publikaciju su na okruglom stolu održanom 6. srpnja 2022. godine u hotelu Dubrovnik u Zagrebi predstavili autori – dr. sc. Helena Popović, dr. sc. Kruno Kadrov i dr. sc. Drago Župarić-Ilić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te recenzentica dr. sc. Margareta Gregurović.

Tiskani su letci s informacijama o dostupnim mehanizmima zaštite i promicanja ljudskih prava te suzbijanja diskriminacije u Republici Hrvatskoj, posebice u kontekstu međunarodne i privremene zaštite. Sadržaj letaka preveden je na engleski, španjolski, francuski, arapski, farsi, paštu, turski, filipinski, ukrajinski, nepalski i hindi. Letke su izradile zamjenice pučke pravobraniteljice Tatjana Vlašić i Dijana Kesonja.

Objavljeno je dopunjeno izdanje publikacije Vodič kroz integraciju – osnovne informacije za integraciju stranaca u hrvatsko društvo iz 2018. godine na hrvatskom i ukrajinskom jeziku. Vodič sadrži osnovne informacije o pravima i obavezama stranaca u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita i strance pod privremenom zaštitom.

Konferencije i javna događanja

Vezano uz javna događanja, u Zagrebu je održana premijera tri kratka dokumentarna filma pod nazivom Prostor bliskosti; Semih, Safaa, Muhammed.

Na dane 13. i 14. listopada 2022. godine u hotelu International u Zagrebu održana je međunarodna konferencija naziva "Integracija osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita – prijenos dobrih praksi na europskoj i međunarodnoj razini". Konferenciju je otvorio ovlašteni za obavljanje poslova ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalna manjina Vlade Republike Hrvatske g. Alen Tahiri, univ. spec, pol., ujedno i predsjednik Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo. Konferencija je zamišljena kao platforma za raspravu o različitim aspektima društveno-ekonomske integracije državljana trećih zemalja, s naglaskom na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita, iz perspektive donositelja

odluka na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini te tijela državne uprave i javnih institucija, nevladinih i međunarodnih organizacija, ali i državljana trećih zemalja. Tijekom dva dana trajanja konferencije uslijedilo je šest tematskih panela, u skladu s identificiranim izazovima u sustavu integracije.

Paneli su obuhvatili sljedeće teme: 1. uspostava i djelovanje one-stop-shop integracijskih centara; 2. korištenje novih tehnologija za pružanje informacija i usluga u području integracije; 3. lokalne zajednice kao stupovi dugoročne integracije; 4. provedba stručnih praksi i programa mentorstva u privatnom sektoru – perspektiva poslodavaca; 5. zaštita i promicanje mentalnog zdravlja u kontekstu prisilnih migracija te 6. društveno participiranje i inkluzivna uloga lokalnih zajednica.

Moderatori panela bili su stručnjaci iz domaćeg sustava integracije, predstavnici akademske zajednice, tijela državne uprave i nevladinog sektora, a panelisti domaći i međunarodni gosti predstavnici europskih i međunarodnih institucija i organizacija.

Rezultat međunarodne konferencije bit će izrada publikacije s primjerima dobrih praksi o kojima je bilo riječi te preporukama za unaprjeđenje domaćeg sustava integracije u ovim bitnim temama.

Održana je konferencija pod nazivom "Senzibilizacija lokalnih zajednica – predstavljanje lokalnih akcija", na kojoj su predstavljene aktivnosti koje su proveli učenici iz škola u gradovima diljem Hrvatske, u suradnji s predstavnicima stručnih službi škola te lokalnom zajednicom. Ukupno je provedeno 19 lokalnih akcija u 18 škola, uz novčanu potporu Ureda za ljudska prava i prava nacionalna manjina Vlade Republike Hrvatske.

Provedena je medijska kampanja usmjerena podizanju svijesti o važnosti uspješnosti ishoda integracijskog procesa i prihvatanju drugih kultura. Kampanja se provodila putem *outdoor* i *indoor* oglašavanja, internetske Google prikazivačke mreže i PR članaka.

[Projekt „Tehnička potpora za integraciju državljana trećih zemalja u Hrvatsku“ koju provodi IOM](#)

U srpnju 2022. godine, započeo je projekt „Tehnička potpora za integraciju državljana trećih zemalja u Hrvatsku“ koji ima za cilj podržati Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske u jačanju njihovih kapaciteta za nadzor, koordinaciju, praćenje provedbe nacionalnih politika i mehanizama za integraciju državljana trećih zemalja u Hrvatskoj. Projekt pridonosi racionalizaciji i jačanju integracijskih aktivnosti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini za treće zemlje kako bi se olakšala njihova integracija u sve aspekte društva, tržišta rada i obrazovnog sustava. Projekt financira Glavna uprava za reformu, a provodi ga Međunarodna organizacija za migracije (IOM) Hrvatska.

PGP Sisak - „Centar za integraciju stranaca“

Krajem 2022. godine PGP Sisak je završio provedbu dvogodišnjeg projekta, financiranog kroz ACF Fond za aktivno građanstvo, „Centar za integraciju stranaca“. Osim mnogih rezultata kroz mnogobrojne provedene aktivnosti, PGP je izradio priručnik za korisnike²⁵ i završni izvještaj²⁶.

Tijekom 2022. godine PGP Sisak izdao je publikaciju pod nazivom Pravna analiza – problematika stranaca uočena od strane PGP-a u vezi Zakona o strancima i Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti²⁷.

7.4. Konferencije i publikacije u području integracije

Konferencija „Žene u migraciji“

Dana 23. lipnja 2022. godine, u organizaciji Europske migracijske mreže Nacionalne kontaktne točke za Republiku Hrvatsku i Ministarstva unutarnjih poslova, održana je konferencija na temu žena u migracijama. Cilj konferencije je bio dodatno podići svijest o ženama u migracijama i njihovoj ulozi u integraciji u novo društvo, izazovima s kojima se susreću, predstaviti EU okvir te nacionalne politike i strategije država članica u području integracije žena migrantica, razmijeniti ideje i dobre prakse te dodatno naglasiti, kroz svjedočanstva samih žena migrantica, aktivnu ulogu koju bi trebale imati u procesima stvaranja politika i donošenja odluka, kako bi se omogućilo njihovo uspješnije i ravnopravnije uključivanje u društvo.

U sklopu konferencije održana su tri panela, u kojima su sudjelovale osobe uključene u stvaranje migracijskih politika, ali i same žena migrantice, a koje su dale osvrt na temu osnaživanja žena u migracijama i njihovog uspješnijeg uključivanja u društvo.

Konferencija je okupila brojne sudionike uživo, ali i online, među kojima su bili predstavnici ministarstava i drugih relevantnih tijela države uprave, akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija, stručnjaci, ali i sudionike iz drugih europskih država. Sudionici su informirani o konkretnim izazovima s kojima se susreću žene migrantice u Republici Hrvatskoj te su mogli upoznati politike, konkretne projekte i aktivnosti u području integracije koji su ciljano usmjereni prema ženama migranticama.

²⁵ <https://www.crpsisak.hr/wp-content/uploads/2022/12/Prirucnik-Centar-za-integraciju-stranaca.pdf>

²⁶ <https://www.crpsisak.hr/2023/01/centar-za-integraciju-stranaca-završni-izvještaj-sa-zaključcima-i-preporukama/>

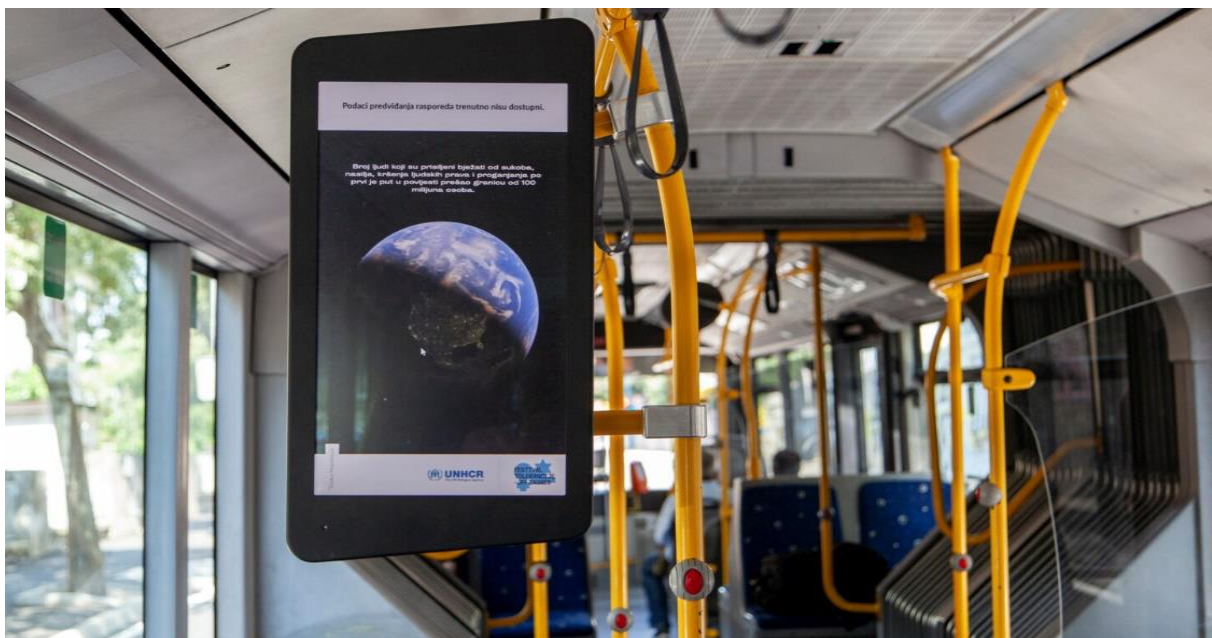
²⁷ <https://www.crpsisak.hr/2022/10/pravna-analiza-problematika-stranaca-uocena-od-strane-pgp-a-u-vezi-zakona-o-strancima-i-zakona-o-medunarodnoj-i-privremenoj-zastiti/>

Konferencija za hrvatske novinare

UNHCR je u rujnu organizirao prvu konferenciju takve vrste za hrvatske novinare posvećenu izvještavanju o inkluziji izbjeglica. Među izlagačima su bili olimpijski stipendist izbjeglica koji živi u Zagrebu, student prava na Sveučilištu u Zagrebu koji je izbjeglica, dopisnik BBC-ja za srednju Europu, viši službenik za komunikacije RBE-a i dvoje vodećih hrvatskih novinara koji izvještavaju o temama izbjeglica. Konferencija je okupila novinare petnaestak medijskih kuća, uključujući javni servis – Hrvatsku radioteleviziju, vodeće hrvatske dnevne novine, tjednik Hrvatske biskupske konferencije i druge. Rasprave su bile usmjerene na prilike za veću vidljivost priča o uključivanju u medijima, ulogu medija u podržavanju uključivanju, kao i etičke dileme i profesionalne standarde pri izvještavanju o izbjeglicama. U povratnim informacijama novinari su pozdravili konferenciju i izrazili potrebu za više edukacija na ovu temu.

Obilježavanje Svjetskog dana izbjeglica (WRD)²⁸

UNHCR je 16. lipnja pokrenuo kampanju podizanja svijesti u deset najvećih hrvatskih gradova povodom obilježavanja Svjetskog dana izbjeglica (WRD). Nadahnuta globalnim porukama WRD-a o ključnim načelima zaštite izbjeglica, kampanja „Tko god, kad god, kad god svatko ima pravo potražiti sigurnost“ predstavlja originalna umjetnička djela šest renomiranih hrvatskih vizualnih umjetnika. Umjetnička djela su bila izložena u javnom prijevozu i na jumbo plakatima na ključnim urbanim lokacijama, a procjenjuje se da je doseglo oko 400.000 ljudi. Jutarnji list, najveći hrvatski dnevni list, objavio je 18. lipnja priču o hrvatskom izbjeglici iz koji se dobro

integrirao u Švedskoj. Priča je nastala u suradnji s UNHCR-om i prikazuje gradonačelnika Borgholma, sada u svom drugom mandatu, koji je u potpunosti iskoristio podršku integracije u Švedskoj i etablirao se kao vođa zajednice koja ga je nekoć primila kao izbjeglicu. Procjenjuje se

²⁸ <https://www.unhcr.org/hr/13377-croatian-artists-approach-the-refugee-theme-in-a-new-intriguing-way.html>

da je priča dosegla oko 100.000 čitatelja u tiskanim i online izdanjima, kao i na društvenim mrežama Jutarnjeg.

Priručnik za efektivno uključivanje izbjeglica u društvo

Tijekom je 2022. godine UNHCR je predstavio Priručnik za efektivno uključivanje izbjeglica²⁹, kojeg je razvio u s MPG-om (Migration policy group). Priručnik je predstavljen lokalnim i regionalnim vlastima u Istri i Dalmaciji, kao i lokalnim nevladinim organizacijama i predstavnicima lokalnih centara za socijalnu skrb, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i školama koje rade s izbjeglicama. Priručnik je predstavljen i mreži lokalnih koordinatora za integraciju koja je uspostavljena u sklopu projekta „InCLude“ koji provodi Vladin Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te na završnoj konferenciji projekta. Diseminacija Priručnika usmjerena je na aktere na lokalnoj razini kojima pokazuje kako mogu osigurati uključivanje izbjeglica u društvo lokalne zajednice.

Integracija koju provodi Grad Zagreb

Dana 27. siječnja 2022. godine, na sedmoj sjednici skupštine Grada Zagreba donesen je Akcijski plan Grada Zagreba za integraciju tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za 2022. godinu³⁰. Akcijski plan je donesen kao aktivnost u projektu CONNECTION (CONNEcting Cities Towards Integration actiON) u čijoj je provedbi Grad Zagreb jedan od 13 europskih gradova partnera, a nositelj projekta je transnacionalna mreža EUROCITIES. Cilj ovog projekta je umrežavanje europskih gradova za uspješnu integraciju državljana trećih zemalja (migranata) kroz razmjenu iskustava i dobrih praksi među gradovima članovima EUROCITIES mreže te transfer znanja i razvoj novih lokalnih strategija za uspješnu integraciju migranata u partnerskim gradovima. Akcijski plan sadrži mjere i uz njih vezane aktivnosti kojima se osnažuje migrante za ulazak na tržište rada kroz osiguranje dostupnosti informacija osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita o pravima i obvezama u vrijeme nezaposlenosti; posredovanja pri zapošljavanju; osiguranja usluge prevođenja pri ostvarivanju prava u području zapošljavanja; pružanja pomoći pri ostvarivanju prava u području zapošljavanja. Dolaskom raseljenih osoba iz Ukrajine, osobe pod privremenom zaštitom također su uključene u provedbu Akcijskog plana. Osmišljena je i aktivna web stranica [integracija.zagreb.hr](https://web.zagreb.hr/sjednice/2021/sjednice_skupstine_2021.nsf/0/C12586DF003A998EC12587C00048F0A9/$FILE/02%20Prijedlog%20akcijskog%20plana.pdf) (kao rezultat jedne od provedenih mjera iz Akcijskog plana) koja sadrži sve bitne informacije i novosti vezane uz migrante, na pet jezika (hrvatski, engleski, arapski, farski i ukrajinski) iz područja socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, učenja jezika, obrazovanja, rada i zapošljavanja. Također je osnovana i imenovana Koordinacija Grada Zagreba za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

Grad Zagreb je odlukom Gradske skupštine, 10. studenog 2022. godine, prihvatio potpisivanje Povelje Integrirajućih gradova kojom gradonačelnici/e iskazuju namjeru za promicanje integracije migranata u europskim gradovima te službeno pristupio Povelji potpisivanjem

²⁹ [UNHCR - Effective Inclusion of Refugees: participatory approaches for practitioners at the local level](#)

³⁰ [https://web.zagreb.hr/sjednice/2021/sjednice_skupstine_2021.nsf/0/C12586DF003A998EC12587C00048F0A9/\\$FILE/02%20Prijedlog%20akcijskog%20plana.pdf](https://web.zagreb.hr/sjednice/2021/sjednice_skupstine_2021.nsf/0/C12586DF003A998EC12587C00048F0A9/$FILE/02%20Prijedlog%20akcijskog%20plana.pdf)

Povelje Integrirajućih gradova 16. studenog 2022. godine na 10. konferenciji Integrirajućih gradova. Ovaj razvoj značajan je zbog potrebe promicanja integracije i uključivanja migranata na lokalnoj razini.

Važno je spomenuti da je Grad Zagreb jedan od 8 gradova partnera u projektu UNITES - Urban InTEgration Strategies through co-design čiji je nositelj transnacionalna mreža EUROCITIES. Ključni proizvod ovog projekta je tzv. MOOC (Massive Open Online Course) kao svojevrsni online tečaj, novi alat za učenje o integraciji i uključivanju migranata. Sudjelovanje u ovom projektu važno je zbog potrebe educiranja lokalnih vlasti u osmišljavanju integracijskih strategija u suradnji s migrantima.

Grad Zagreb je jedan od gradova partnera u projektu „CITIES4REFUGEES” – „GRADOVI ZA IZBJEGLICE” čiji je cilj poboljšanje kapaciteta za integraciju migranata i izbjeglica u gradovima EU kroz dijalog, upoznavanje primjera dobre prakse i razmjenu iskustava gradova i općina te organizacija civilnog društva u području migracija i integracije, a u svrhu aktivnog uključivanja migranata i izbjeglica u svakodnevni život europskih gradova. Kroz projekt radi se na jačanju kapaciteta za integraciju migranata i izbjeglica u gradovima EU kroz dijalog, upoznavanje primjera dobre prakse i razmjenu iskustava gradova i općina te organizacija civilnog društva u području migracija i integracija.

Grad Zagreb potiče i ostvaruje suradnju s organizacijama civilnog društva u području integracija pa je tako putem Javnog poziva za iskaz interesa odabrano 8 organizacija civilnog društva koje su dobile financijsku potporu za provedbu mjera iz Akcijskog plana Grada Zagreba za integracija tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za 2022. godinu. Organizacije civilnog društva aktivno su sudjelovale i doprinosile provedbi mjera koje je provodio Grad Zagreb. Cilj ove suradnje je efikasnije provođenje mjera i aktivnosti Akcijskog plana za integraciju.

Sukladno Odluci o socijalnoj skrbi (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/22., 29/22.) osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita i osobe pod supsidijarnom zaštitom s prijavljenim prebivalištem u Gradu Zagrebu te osobe s odobrenom privremenom zaštitom i članovi njihovih obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, ostvaruju pravo na određene novčane naknade i socijalne usluge: pravo na pomoć u obiteljskim paketima, pravo na prehranu u pučkoj kuhinji, pravo na pomoć djeci u mliječnoj hrani, pravo na novčanu naknadu korisnicima doplatka za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine, pravo na novčanu naknadu korisnicima prava na doplatu za djecu, pravo na naknadu za troškove stanovanja, pravo na novčanu naknadu osobama kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja, pravo na besplatnu godišnju kartu ZET-a, pravo na ljetovanje za djecu predškolskog uzrasta i školskog uzrasta do završetka osnovne škole. Riječ je o vrlo važnoj Odluci kojom se poboljšava kvalitete života najranjivijih skupina.

8. DRŽAVLJANSTVO I BEZDRŽAVLJANSTVO

Dana 1. siječnja 2022. godine stupile su na snagu izmjene i dopune Zakona o hrvatskom državljanstvu („Narodne novine“, broj 138/21.)³¹ kojima je dvogodišnji rok za podnošenje zahtjeva za hrvatsko državljanstvo produljen na još godinu dana te se taj rok odnosi na članak 5. i članak 30.a zakona.

Nevladina organizacija Projekt građanskih prava Sisak, kao implementacijski partner UNHCR-a kontinuirano pruža besplatnu pravnu pomoć osobama bez državljanstva i onima u riziku od gubitka državljanstva na području cijele Republike Hrvatske putem glavnog ureda udruge u Sisku te svojih kontakt točki³². Također, PGP Sisak je, od 2017. godine, član Europske mreže za bezdržavljanstvo (ENS).

Tijekom 2022. godine, PGP Sisak je radio sa 314 stranaka. Zabilježeno je i postupano u 368 pravnih predmeta osoba bez državljanstva, kao i u riziku od gubitka državljanstva, u okviru kojih je pružena pravna pomoć u vezi zastupanja, pisanja različitih podnesaka (229 podnesaka), kontaktiranja i koordiniranja s različitim državnim tijelima i institucijama, pribavljanje različitih dokumenata (219 različita dokumenta). Besplatna pravna pomoć pružena je za 32 maloljetne djece, unutar naznačenog ukupnog broja stranaka.

PGP Sisak aktivno surađuje s Pravnom Klinikom Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Studenti u okviru svoje prakse u udruzi prisustvuju primanju stranaka u suradnji s pravnicima udruge i odvjetničkim uredom. U 2022. godini, Udrugu je posjetilo 14 studenata Pravne klinike, tijekom 7 posjeta.

Projekt građanskih prava Sisak osnovao je koordinaciju koja se sastoji od svih relevantnih dionika (UNHCR, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured pučke pravobraniteljice, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Centri za socijalnu skrb, Crveni križ, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, itd.). Tijekom 2022. godine nije održan sastanak Koordinacije, no 30. ožujka 2022. godine PGP Sisak je održao vrlo važan Okrugli stol na temu besplatne pravne pomoći³³, s naglaskom na primarnu besplatnu pravnu pomoć, koju pružaju udruge i pravne klinike. Doneseni zaključci i preporuke za poboljšanje sustava besplatne pravne pomoći u RH, ukazali na daljnju poboljšanu suradnju s Ministarstvom pravosuđa i uprave na zajedničkom radu na poboljšanju sustava koji je neophodan za sve naše socijalno ugrožene građane, posebice u vezi pandemije COVID-19 i potresa u Zagrebu te Sisku i Sisačko-moslavačkoj županiji. Na okruglom stolu bilo je riječi i o zagovaračkoj aktivnosti PGP-a Sisak koju je pokrenuo tijekom 2022. vezano za uključivanje osoba bez državljanstva i u riziku od gubitka

³¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_138_2273.html

³² <http://www.crpsisak.hr/>

³³ <https://www.crpsisak.hr/2022/05/zapisnik-okruglog-stola-besplatna-pravna-pomoc-u-hrvatskoj-30-3-2022-g-od-1100-1300-h/>

u zakonsku regulativu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, kao korisnike pravne pomoći definirano čl. 5. predmetnog Zakona.

Provodeći svoje aktivnosti, PGP Sisak je predstavnicima MUP-a, djelatnicima Prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu te Prihvatnog centra za strance Ježevu ukazao na problematiku bezdržavljanstva uz prikaz predmeta iz prakse.

9. GRANICE, VIZE I SCHENGEN

9.1. Pridruživanje Republike Hrvatske schengenskom području

Ekspertni timovi Europske komisije i država članica proveli su u razdoblju od 2016. do 2020. godine evaluacije u sljedećim područjima schengenske pravne stečevine: a) propisi o vatrenom oružju, b) zaštita podataka, c) povrat i ponovni prihvat, d) policijska suradnja, e) Schengenski informacijski sustav, f) zajednička vizna politika, g) pravosudna suradnja u kaznenim stvarima, h) upravljanje vanjskim granicama. U tom, do sada najopsežnijem i najrigoroznijem procesu, Republika Hrvatska ispunila je 281 tehničku preporuku, od kojih njih 145 u području nadzora vanjske granice. U tu je svrhu Hrvatska uložila preko 220 milijuna eura iz europskih fondova za nabavu tehničke opreme za nadzor i zaštitu državne granice, uvođenje novih informacijskih sustava te njihovu interoperabilnost na europskoj razini, jačanje ljudskih kapaciteta granične policije, operativne troškove granične policije, kontinuiranu edukaciju i usavršavanje policijskih službenika, posebice u području zaštite ljudskih prava.

Na sastanku Vijeća ministara unutarnjih poslova 12. ožujka 2021., Europska komisija (Povjerenica Europske komisije za unutarnje poslove Ylva Johansson) i predsjedatelj, tadašnji portugalski ministar unutarnjih poslova Eduardo Cabrita potvrdili su kako je Hrvatska uspješno implementirala sve tražene schengenske standarde, čime su schengenske evaluacije Hrvatske uspješno završene, uključujući i u području nadzora vanjske granice.

Na sastanku ministara unutarnjih poslova 9. prosinca 2021., države članice su jednoglasno podržale usvajanje Zaključaka Vijeća o ispunjavanju nužnih uvjeta za potpunu primjenu schengenske pravne stečevine u Republici Hrvatskoj.

Konačna odluka o pristupanju Republike Hrvatske schengenskom području jednoglasno je usvojena od strane država članica na sastanku Vijeća ministara za unutarnje poslove u Bruxellesu, 8. prosinca 2022. godine.

Od 1. siječnja 2023. godine prestaju granične kontrole na unutarnjim kopnenim i pomorskim granicama, a od 26. ožujka 2023. godine na graničnim prijelazima u zračnim lukama za putnike koji dolaze iz država članica schengenskog područja.³⁴

---

³⁴ [Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Schengen \(gov.hr\)](https://www.gov.hr/ministarstvo-unutarnjih-poslova-republike-hrvatske-schengen)

9.2. Strateški i zakonodavni okvir

Nastavno na Odluku 2022/2451³⁵, izvršene su i odgovarajuće izmjene nacionalnog zakonodavstva, vezane uz punu primjenu schengenske pravne stečevine te su skladu s time izmijenjeni:

- Zakon o nadzoru državne granice („Narodne novine“, broj: 83/2013., 27/2016., 114/2022. i 151/2022.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (114/2022.)³⁶ Hrvatski sabor donio je 23. rujna 2022. godine i tim su aktom izmijenjene odredbe koje se odnose na uvođenje eura, a Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, odnosno s danom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (151/2022.)³⁷ Hrvatski sabor donio je 16. prosinca 2022. godine i tim su aktom izmijenjene i dopunjene odredbe koje omogućavaju provedbu čitave schengenske pravne stečevine. Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, odnosno danom stupanja na snagu Schengenskog provedbenog sporazuma u Republici Hrvatskoj.

- Zakon o strancima („Narodne novine“, broj: 133/2020., 114/2022. i 151/2022.)

³⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32022D2451>

³⁶ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_114_1709.html

³⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_151_2348.html

Zakon o izmjenama Zakona o strancima (114/2022)³⁸ Hrvatski sabor donio je 23. rujna 2022. godine i tim su aktom izmijenjene odredbe koje se odnose na uvođenje eura, a Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, s danom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Hrvatski sabor donio je 16. prosinca 2022. godine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima (151/2022)³⁹ i tim su aktom izmijenjene i dopunjene odredbe vezane uz provedbu čitave schengenske pravne stečevine. Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, odnosno danom stupanja na snagu Schengenskog provedbenog sporazuma u Republici Hrvatskoj.

U sklopu priprema za punu provedbu schengenske pravne stečevine, izrađeni su i prijedlozi odgovarajućih provedbenih akata, koji su stupili na snagu danom objave i to su:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavljanju poslova nadzora državne granice⁴⁰,
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o određivanju privremenih graničnih prijelaza⁴¹,
- Uredba o izmjenama Uredbe o graničnim prijelazima Republike Hrvatske⁴²,
- Uredba o izmjeni i dopunama Uredbe o standardima i uvjetima koje moraju ispunjavati granični prijelazi za učinkovito i sigurno obavljanje granične kontrole⁴³,
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova⁴⁴.

9.3. Poboljšanje učinkovitosti nadzora vanjskih granica

Republika Hrvatska nastavila je u 2021. godini ulagati u kapacitete granične policije kao što su opremanje graničnih prijelaza, tehničku opremljenost, edukaciju i slično, kako bi učinkovito nadzirala vanjsku granicu.

9.3.1. Tehničko opremanje u svrhu nadzora vanjskih granica

Projekti planirani za financiranje kroz EU Fond za unutarnju sigurnost te kroz BMVI (Border Management and Visa Instrument):

- Nabava ručnih uređaja za provjeru autentičnosti putnih isprava

Povodom projektnog prijedloga Uprave za granicu "Nabava ručnih uređaja za provjeru autentičnosti putnih isprava" donesena je odluka o financiranju te potpisan je **Sporazum o**

³⁸ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_114_1695.html

³⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_151_2347.html

⁴⁰ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_1_6.html

⁴¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_1_5.html

⁴² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_1_3.html

⁴³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_1_4.html

⁴⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_149_2296.html

izravnoj dodjeli financijskih sredstava iz Fonda za unutarnju sigurnost ukupne vrijednosti 122.000,00 EUR.

Ručni uređaji za provjeru autentičnosti isprava svakodnevno će se koristiti na graničnim prijelazima prilikom provjere putnih i ostalih isprava. Korištenjem sličnih uređaja do sada su postizani odlični rezultati u otkrivanju krivotvorina te se s nabavom novih uređaja očekuje još veća učinkovitost granične policije.⁴⁵

- Nabava ručnih rendgenskih skenera za pronalaženje skrivenih predmeta i osoba

Upravi za granicu dodijeljena su financijska sredstva iz Fonda za unutarnju sigurnost ukupne vrijednosti 400.000,00 EUR za projekt "Nabava ručnih rendgenskih skenera za pronalaženje skrivenih predmeta i osoba" u okviru Fonda za unutarnju sigurnost – Instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza.

Skenerima će se opremiti granični prijelazi za promet putnika i roba na vanjskoj granici, a nakon provedene obuke, korištenjem ručnih rendgenskih skenera za pronalaženje skrivenih predmeta i osoba efikasnije će se suzbijati krijumčarenje u prijevoznim sredstvima, što će doprinijeti suzbijanju prekograničnog kriminaliteta i povećanju unutarnje sigurnosti svih država članica Europske unije.⁴⁶

- Nabava operativne opreme za graničnu kontrolu za potrebe EES-a⁴⁷

Povodom projektnog prijedloga Uprave za granicu "Nabava operativne opreme za graničnu kontrolu za potrebe EES-a" donesena je Odluka o financiranju te je potpisan Sporazum o izravnoj dodjeli financijskih sredstava iz Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike ukupne vrijednosti 13.400.000,00 EUR.

Nabava operativne opreme provodi se sukladno Uredbi (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica.

Glavni cilj nabave je bilo poboljšanje nadzora vanjske granice Europske unije, sprječavanje nezakonitih migracija, otkrivanje i istraga kaznenih djela terorizma i drugih teških kaznenih djela te boljeg nadzora boravka državljana trećih zemalja u smislu prekoračenja kratkotrajnog boravka u državama članicama.

---

⁴⁵ <https://mup.gov.hr/vijesti/upravi-za-granicu-dodijeljena-su-financijska-sredstva-iz-fonda-za-unutarnju-sigurnost/288614>

⁴⁶ <https://mup.gov.hr/vijesti/upravi-za-granicu-dodijeljena-su-financijska-sredstva-iz-fonda-za-unutarnju-sigurnost/288614>

⁴⁷ <https://mup.gov.hr/nabava-operativne-opreme-za-granicnu-kontrolu-za-potrebe-ees-a/290091>

- Jačanje aktivnosti granične kontrole na hrvatskoj granici zbog povećanog migracijskog pritiska

Europska komisija je 17. lipnja 2021. godine dodijelila Republici Hrvatskoj, Ministarstvu unutarnjih poslova u okviru hitne pomoći Fonda za unutarnju sigurnost - Instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza, projekta „Jačanje aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska“, iznos od 14.392.253,34 EUR za razdoblje od 1. prosinca 2020. godine do 31. svibnja 2022. godine. Svrha projekta bila je osigurati adekvatnu i kontinuiranu kontrolu vanjske granice Europske unije jačanjem kapaciteta za odgovor na situacije koje zahtijevaju intervenciju snaga granične policije. Dodijeljenim sredstvima ostvareno je jačanje kapaciteta graničnog nadzora u Republici Hrvatskoj te je rezultiralo znatnim smanjenjem broja nezakonitih prelazaka državne granice, smanjenjem aktivnosti krijumčarenja migranata te suzbijanjem mreža za trgovinu ljudima aktivnih u regiji.⁴⁸

9.3.2. Jačanje kapaciteta granične policije

- Pedagoški-instruktivni seminar za policijske službenike granične policije

Služba za cjeloživotno obrazovanje i smještajno obučne centre Valbandon i Dramalj organizirala je Pedagoško-instruktivni seminar za predavače-instruktoru u Policijskoj akademiji, od 19. do 23. rujna 2022. godine.

Radilo se o petodnevnom seminaru na kojem je sudjelovalo 20 policijskih službenika granične policije iz Uprave za granicu i Policijskih uprava. Na seminaru su polaznici stekli pedagoške kompetencije za samostalno pripremanje, izvedbu i evaluaciju strukovne obuke u skladu sa programom seminara. Policijski službenici koji su sudjelovali na seminaru osposobljeni su i u obvezi kroz dopunsko-stručno usavršavanje, na razini svojih policijskih uprava/postaja provoditi obuku policijskih službenika iz modula za koje su prethodno određeni.⁴⁹

- EMAS projekt: jačanje kapaciteta granične policije

Šefovi postaja granične policije pohađali su dodatnu obuku kako bi usavršili vještine organizacije službe i rukovođenja. U travnju je u Valbandonu završena posljednja planirana obuka za šefove smjena postaja granične policije. Obuka se u potpunosti financirala iz projekta "Hitna pomoć – EMAS Jačanje aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska".

Uočena je potreba za dodatnim usavršavanjem šefova smjena zbog izazova s kojima se granična policija suočava na vanjskim granicama Europske unije, a glavni cilj obuke bio je podići svijest o

⁴⁸ <https://mup.gov.hr/vijesti/jacanje-aktivnosti-granicne-kontrole-na-hrvatskoj-granici-zbog-povecanog-migracijskog-pritiska/288725>

⁴⁹ <https://policijska-akademija.gov.hr/vijesti/pedagosko-instruktivni-seminar-4234/4234>

određenim vrijednostima i standardima Europske unije, s posebnim osvrtom na moguća kršenja temeljnih prava i mehanizme njihove zaštite.

Obukom su polaznici dobili znanja iz širokog raspona tema, od profesionalne etike i psihološkog aspekta rukovođenja do rukovođenja i organizacije službe, zakonodavnog okvira vezanog za nadzor državne granice, integriranog upravljanja granicom, analize rizika i suradnje s Nacionalnim koordinacijskim centrom te naposljetku temeljnih prava, a koje su obrađene kroz prizmu svakodnevnih zadaća šefova smjene postaja granične policije.

Program je bio usklađen sa sektorskim kvalifikacijskim okvirom i Frontexovim zajedničkim temeljnim kurikulumima za obuku granične policije, kako bi obrazovanje policijskih službenika bilo u potpunom skladu s europskim standardima i novim metodama poučavanja i obrazovanja. Obuka je uvelike pridonijela koheziji između policijskih službenika jer su imali priliku osobno upoznati službenike iz drugih ustrojstvenih jedinica.⁵⁰

- Ostali programi jačanja kapaciteta granične policije

Tijekom 2022. godine provedeno je šest programa dodatne jednodnevne obuke iz područja temeljnih prava, za ukupno 144 policijskih službenika granične policije. Obuka je financirana kroz već spomenutu pomoć koju je Europska unija odobrila Republici Hrvatskoj pod nazivom „EMAS“ - Hitna pomoć - projekt „Jačanje aktivnosti granične kontrole na hrvatskom dijelu vanjske granice zbog povećanog migracijskog pritiska“.

Održan je jedan program stručnog usavršavanja novih policijskih službenika predavača – multiplikatora granične policije iz područja „Sprječavanje zlouporabe dokumenata“ koji je završilo ukupno 12 polaznika.

U zadnjem tromjesečju 2022. godine održana su 4 programa pedagoško - instruktivnog seminara za predavače/multiplikatore granične policije, na kojima je sudjelovalo ukupno 64 polaznika, a koji su u obvezi nakon završetka navedene obuke provoditi dopunsko stručno usavršavanje policijskih službenika granične policije.

U Frontexovim obukama, tijekom 2022. godine, sudjelovalo je ukupno 9 policijskih službenika granične policije, a to su bile:

- *Development Meeting I: Course for Fundamental Rights Trainers*
- *Firearms detection course* i *Profilne obuke - Use of Force Training for SC Cat 1 Officers*
- *The Entry/Exit System Training Course*
- *Training for Cross Border Crime Detection Officers*
- *Development Meeting (IV): Course for Fundamental Rights Specialists.*
- *Advanced Level Document Officer Course*

---

⁵⁰ [Policijska uprava istarska - EMAS projekt: jačanje kapaciteta granične policije \(gov.hr\)](#)

U okviru CEPOL-a održana su 2 programa online obuke iz područja Sustava ulaska/izlaska (EES) - mrežni tečaj za osposobljavanje instruktora, a kojima je prisustvovalo ukupno 7 policijskih službenika granične policije Republike Hrvatske, novih predavača.

Također, krajem 2022. godine održan je jedan CEPOL-ov program obuke iz područja europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS), na kojemu je prisustvovalo ukupno 7 policijskih službenika granične policije RH, novih predavača.

U Skopju, u organizaciji DCAF-a, održana je radionica pod nazivom: Regionalna radionica o planiranju zajedničkih operativnih mjera u nedozvoljenoj trgovini kulturnim dobrima, na kojoj su sudjelovala 3 policijska službenika granične policije Republike Hrvatske.

Krajem 2022. godine održana su 2 programa međunarodne obuke u Republici Sloveniji, Gotenica, jedan iz područja suzbijanja krivotvorenja isprava i jedan iz područja otkrivanja ukradenih vozila, na kojima su sudjelovali predstavnici hrvatske granične policije, tj. ukupno 3 predavača/multiplikatora dopunskog stručnog usavršavanja.

- **Pridruživanje novim EU sustavima za nadzor granice (EES i ETIAS)**

Vezano uz uspostavu Entry/Exit (EES) sustava tijekom 2022. godine, u suradnji s nadležnim službama MUP-a, definirani su korisnički zahtjevi potrebni za izradu programskih rješenja, započela je nabava tehničke opreme koja se odnosi na opremanje graničnih prijelaza odnosno na poslove granične kontrole te na poslove nezakonitih migracija (PC računala). Isto tako, napravljene su izmjene i dopune zakonske regulative vezano uz primjenu ovog sustava te je napravljen plan za nabavu horizontalne i vertikalne signalizacije na graničnim prijelazima (signalizacija je u nadležnosti Ministarstva financija).

Također, vezano uz uspostavu sustava ETIAS, definirani su korisnički zahtjevi potrebni za izradu programskih rješenja, a u sklopu Uprave za granicu ustrojeno je 10 radnih mjesta za poslove obavljanja nacionalne jedinice ETIAS, određene su prostorije u kojima će se obavljati predmetni poslovi te je izrađen dokument koji se odnosi na operativno situacijsko postupanje nacionalne jedinice ETIAS. Isto tako, napravljene su izmjene i dopune zakonske regulative vezano uz primjenu ovog sustava te je započela nabava određene tehničke opreme kojom će biti opremljene prethodno navedene prostorije.

9.4. Vize

Zakonska osnova

I u 2022. godini nastavljen je postupak daljnjeg usklađivanja s pravnom stečevinom iz područja Zajedničke vizne politike EU-a.

Kao što je ranije spomenuto, u sklopu priprema za uvođenje eura i ulazak Republike Hrvatske u Schengensko područje, donesene su izmjene i dopune Zakona o strancima („Narodne novine“, broj 133/20., 114/22. i 151/22.).

U području viza preciznije su uređene odredbe vezane uz produljenje viza, žalbu, ukidanje vize i izdavanje dugotrajne vize. Ujedno su, s danom ulaska Republike Hrvatske u Schengensko područje, tj. od 1. siječnja 2023., brisane određene odredbe zbog izravne primjene Zakonika o vizama EU-a⁵¹.

Izdavanje viza i rad diplomatskih misija i konzularnih ureda tijekom pandemije COVID-19

Republika Hrvatska izravno primjenjuje Uredbu (EU) 2018/1806 Europskoga parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (kodificirani tekst), kojim se između ostalog utvrđuje popis trećih zemalja čiji državljani su u obvezi ishoditi vizu prilikom prelaska vanjskih granica država članica.

S ciljem suzbijanja i sprječavanja širenja bolesti COVID-19, od 16. ožujka 2020. godine privremeno je, do početka 2022. godine, bilo obustavljeno zaprimanje zahtjeva za izdavanje hrvatske kratkotrajne vize u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske. Početno, od navedenoga su bili izuzeti nositelji diplomatskih i službenih putovnica, te članovi obitelji hrvatskih državljana (bračni drug i dijete), ali su kasnije ukinuta sva ograničenja.

Odlukama Stožera civilne zaštite u nekoliko je navrata tijekom 2022. godine produljivana obustava zaprimanja zahtjeva za vizu ili je mijenjana. Dana 30. travnja 2022. prestala se primjenjivati Odluka Stožera civilne zaštite o privremenoj zabrani i ograničavanju prelaska preko graničnih prijelaza Republike Hrvatske.

Isto tako, s potpunim otvaranjem i radom nastavili su i svi centri za obradu zahtjeva za vizu VFS Globala, s kojim je Republika Hrvatska uspostavila suradnju još 2013. godine i neprestano je proširuje, osim povremenih zatvaranja određenih viznih centara u Narodnoj Republici Kini. Trenutačno su vizni centri VFS Globala otvoreni u 34 države, a ima ih više od 70, s trendom daljeg proširenja usluge, posebice s obzirom da je od 1. siječnja 2023. Republika Hrvatska postala punopravna članica Schengenskog sporazuma. U planu je otvaranje dodatnih dvadesetak viznih centara na različitim lokacijama.

Promjene u viznom sustavu prema Ruskoj Federaciji

Dana 25. veljače 2022. donesena je ODLUKA VIJEĆA (EU) 2022/333 o djelomičnoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske zajednice i Ruske Federacije o pojednostavnjenju

---

⁵¹ [Uredba \(EZ\) br. 810/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama \(Zakonik o vizama\) \(SL L 243, 15. 9. 2009.\)](#)

izdavanja viza građanima Europske unije i državljanima Ruske Federacije, ST/6622/2022/INIT SL L 54, 25.2.2022.

Tom su Odlukom Vijeća, koja je stupila na snagu 25. veljače 2022., s učinkom od 28. veljače 2022. suspendirane odredbe Sporazuma kojima je propisano olakšano postupanje pri zaprimanju i izdavanju viza za sljedeće kategorije ruskih državljana:

- članovi službenih delegacija Ruske Federacije koji, na temelju službenog poziva naslovljenog Ruskoj Federaciji, sudjeluju na sastancima, savjetovanjima, pregovorima ili u programima razmjene, kao i na događanjima koja na državnom području jedne od država članica održavaju međuvladine organizacije;
- članovi nacionalnih i regionalnih vlada i parlamenata Ruske Federacije, Ustavnog i Vrhovnog suda Ruske Federacije;
- poslovni ljudi i predstavnici poslovnih organizacija;
- nositelji diplomatskih putovnica Ruske Federacije.

Dodatno, suspendirana je i primjena odredbe članka 11. stavka 1. Sporazuma, koji utvrđuje da državljani Ruske Federacije, nositelji valjane diplomatske putovnice Ruske Federacije ne trebaju vizu za ulazak na područje država članica EU-a. To znači da je ruskim državljanima, nositeljima diplomatskih putovnica Ruske Federacije, od tog dana potrebna viza za ulazak u države članice EU-a, pa tako i za Hrvatsku.

Isto tako, a u skladu s Odlukom o jednostranom priznavanju određenih isprava kao jednakovrijednih hrvatskoj vizi, za tranzit ili namjeravani boravak na području Republike Hrvatske koji ne prelazi 90 dana u svakom razdoblju od 180 dana („Narodne novine“, broj 84/14.⁵²), navedeno se nije odnosilo ni na ruske državljane, nositelje diplomatskih putovnica Ruske Federacije, koji su također nositelji jedne od isprava koje se priznaju kao jednakovrijedne hrvatskoj vizi.

Ostali nositelji diplomatskih putovnica Ruske Federacije, koji ne ulaze u gore navedene kategorije osoba, bili su dužni posjedovati vizu za ulazak u Republiku Hrvatsku.

Dana 9. rujna 2022. godine, s učinkom od 12. rujna 2022., u potpunosti je suspendirana primjena navedenog Sporazuma te državljani Ruske Federacije od tog datuma ne uživaju nikakve povlastice koje su im bile zajamčene Sporazumom. Zahtjevi za izdavanje kratkotrajnih viza nositelja običnih ruskih putovnica se zaprimaju i obrađuju u skladu s općim uvjetima koji su utvrđeni viznom pravnom stečevinom EU-a.

Naposljetku, dana 11. listopada 2022., Odlukom Vlade Republike Hrvatske došlo je do obustave primjene članka 2. Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o uzajamnim putovanjima državljana Republike Hrvatske i državljana Ruske Federacije, kako je izmijenjen Sporazumom između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o izmjenama Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o uzajamnim putovanjima državljana Republike Hrvatske i državljana Ruske Federacije, koji se odnosi na

---

⁵² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_84_1671.html

službene putovnice. Od toga dana i nositeljima službenih putovnica Ruske Federacije potrebne su vize za ulazak u Republiku Hrvatsku.

Ostale promjene u viznom sustavu

Djelomična suspenzija primjene Sporazuma između EU i Vanuatua o izuzeću od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak primjenjivala se u razdoblju od 4. svibnja 2022. do 3. veljače 2023., te je ograničena na nositelje običnih putovnica koje je Vanuatu izdao počevši od 25. svibnja 2015. godine.

Odlukom Vijeća (EU) 2021/1940 od 9. studenoga 2021. o djelomičnoj suspenziji primjene Sporazuma između Europske unije i Republike Bjelarus o pojednostavljenju izdavanja viza suspendirane su odredbe Sporazuma za sljedeće kategorije bjelaruskih državljana koji podnose zahtjev za izdavanje vize za kratkotrajni boravak: članove bjelaruskih službenih delegacija, članove nacionalnih i regionalnih vlada i parlamenata Bjelarus, članove Ustavnog suda Bjelarus i Vrhovnog suda Bjelarus, pri izvršavanju njihovih dužnosti.

S obzirom kako Republika Hrvatska od 1. siječnja 2023. u potpunosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu kao država članica Schengenskog područja, sa zadnjim danom 2022. okončana je primjena Odluke Vlade Republike Hrvatske, od 22. srpnja 2014., kojom se utvrđuje provedba Odluke br. 565/2014/EU Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvođenju pojednostavljenog režima kontrole osoba na vanjskim granicama na temelju jednostranog priznanja od strane Bugarske, Hrvatske, Cipra i Rumunjske određenih isprava kao jednakovrijednih njihovim nacionalnim vizama za tranzit ili namjeravani boravak na njihovim državnim područjima koji ne premašuje 90 dana u svakom razdoblju od 180 dana i stavljanju izvan snage odluka 895/2006/EZ i 582/2008/EZ (SL L 157, 27. 5. 2014.).

10. NEZAKONITE MIGRACIJE I KRIJUMČARENJE MIGRANATA

10.1. Nezakoniti prelasci državne granice u 2022. godini⁵³

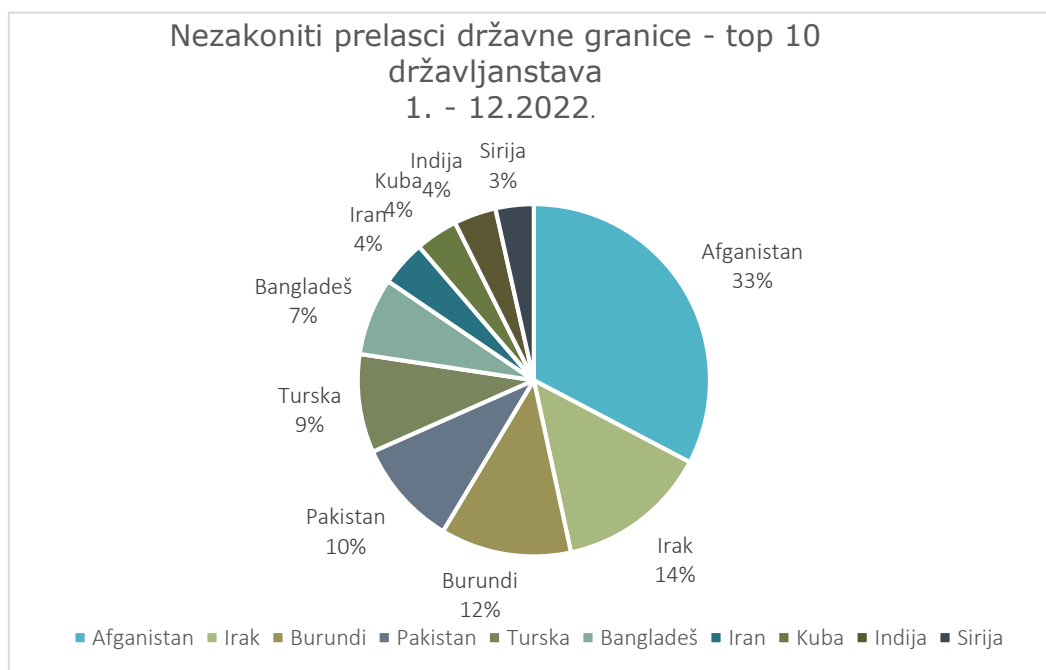
Trend kretanja osoba koje pokušavaju ili su prešle nezakonito državnu granicu uvelike ovisi o ekonomskoj, političkoj i socijalnoj situaciji u svijetu.

Tijekom 2022. godine granična policija je evidentirala 50 624 slučajeva postupanja prema osobama za koje je utvrđeno da su nezakonito prešle državnu granicu što je povećanje od 190,9 % u odnosu na 2021. godinu kada je ta brojka iznosila 17 404.

Najbrojniji su bili državljani Afganistana, kao i u 2021. godini. Tako je u 2022. godini 14 877 državljana Afganistana nezakonito prešlo državnu granicu. Nakon njih, slijedili su državljani

⁵³ https://mup.gov.hr/UserDocsImages/statistika/2023/Statisticki_pregled_2022_web%20prelim.pdf

Iraka (6 334) te Burundija (5 465). Prvih 10 državljanstava za koje je utvrđeno da su nezakonito prešle državnu granicu prikazano je u grafikonu.

Grafikon 4 – Prikaz nezakonitih prelazaka državne granice po državljanstvu

Nezakoniti prelasci državne granice po državljanstvu

Državljanstvo	Nezakoniti prelasci državne granice (osobe)		
	2021.	2022.	Trend %
Afganistan	4824	14877	124,5
Bangladeš	1998	3237	62,4
BiH	124	89	-29,1
Burundi		5465	
Indija	165	1766	1192,6
Irak	614	6334	843,8
Iran	559	1914	275,6
Kongo	3	692	15666,7
Kosovo	678	870	51,0
Kuba	145	1777	3373,7
Nepal	189	858	529,8
Pakistan	3278	4429	24,1
Sirija	643	1594	63,7
Srbija	145	60	-60,0

Turska	2446	4110	96,1
Ostali	1593	2552	46,2
UKUPNO	17404	50624	190,9

Tablica 3: Broj i državljanstvo stranaca koji su nezakonito prešli državnu granicu u 2021. i 2022. godini

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

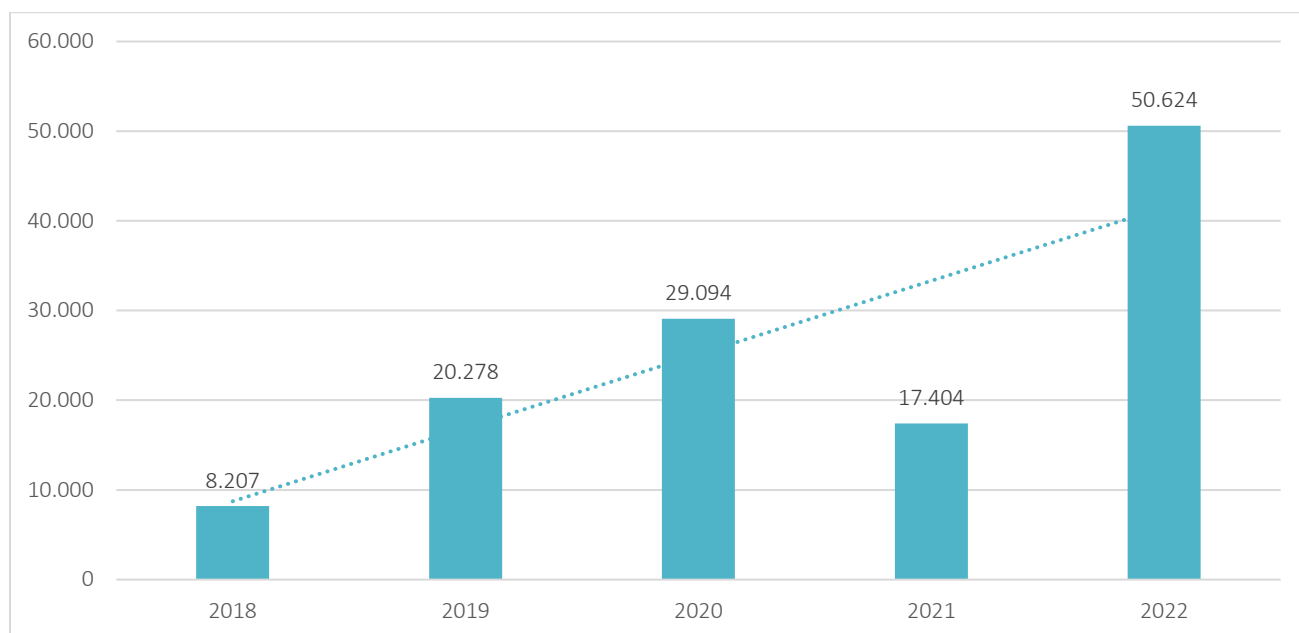
Nezakoniti prelasci državne granice prema policijskim upravama

Policijska uprava	Nezakoniti prelasci državne granice (osobe)		
	2021.	2022.	Trend %
Zagrebačka	1669	6664	+299,3
Splitsko-dalmatinska	686	577	-15,9
Primorsko-goranska	3588	3531	-1,6
Osječko-baranjska	510	454	-11,0
Istarska	1373	3229	+135,2
Dubrovačko-neretvanska	497	534	+7,4
Karlovačka	2068	10169	+391,7
Sisačko-moslavačka	1807	7085	+292,1
Šibensko-kninska	83	58	-30,1
Vukovarsko-srijemska	2054	2070	+0,8
Zadarska	73	28	-61,6
Bjelovarsko-bilogorska	83	12	-85,5
Brodsko-posavska	1430	14262	+897,3
Koprivničko-križevačka	50	37	-26,0
Krapinsko-zagorska	255	604	+136,9
Ličko-senjska	637	790	+24,0
Međimurska	155	136	-12,3
Požeško-slavonska	20	5	-75,0
Varaždinska	310	349	+12,6
Virovitičko-podravsko	56	30	-46,4
Ukupno	17404	50624	+190,9

Tablica 4: Broj i državljanstvo stranaca koji su nezakonito prešli državnu granicu u 2021. i 2022. godini prema policijskim upravama

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

Najčešći način izvršenja nezakonitih prelazaka kopnene državne granice Republike Hrvatske je pješice, prateći putne smjerove ili željezničku prugu, koristeći se navigacijskim aplikacijama na mobilnim uređajima te uz pomoć čamaca preko rijeke Save na području PU brodsko-posavske.

Grafikon 5 – Nezakoniti prelasci državne granice od 2018. – 2022.

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

Jedan od značajnih načina nezakonitih prelazaka državne granice jest izbjegavanje granične kontrole. U 2022. godini evidentirano je 1.384 osoba u pokušaju izbjegavanja granične kontrole, što je u odnosu na 2021. godinu, kada je evidentirano 1.720 osoba, za 19,5% manje.

Od ukupnog broja postupanja prema osobama za koje je utvrđeno da su nezakonito prešli državnu granicu u 2022. godini (50.624) bilo je 7741 maloljetnika (2021.- 2.072) od čega njih 708 bez pratnje roditelja (2021.- 397).

U 2022. godini bilo je 9.252, a u 2021. godini 1.342 postupanja prema ženskim osobama za koje je utvrđeno da su nezakonito prešle državnu granicu.

10.2. Analiza stanja na području nezakonitih migracija

Prema preliminarnim podacima Frontex-a u 2022. godini EU bilježi oko 330 000 neregularnih ulazaka na vanjskim granicama što je za 64% više nego 2021. godine. Najaktivnija ruta je i nadalje zapadno balkanska ruta sa oko 145 600 dolazaka, odnosno 136% više nego prošle godine. Slijedi središnja mediteranska ruta s 102 529 dolazaka, odnosno 51% više nego u istom periodu prošle godine. Međutim, potrebno je napomenuti da ruta koja ima najviše utjecaja na zapadno-balkansku rutu, istočno mediteranska ruta, iako sa znatno nižim brojem prelazaka nego zapadno balkanska ruta (2022. evidentirano 42 831 prelazaka), bilježi porast od 108%.

Veliki broj prelazaka na zapadno balkanskoj ruti može se djelomično pripisati opetovanim pokušajima prelaska granice migranata koji su već prisutni na Zapadnom Balkanu, ali i osobama koje zlorabe bezvizni režim u zemljama regije. U pogledu nacionalne strukture migrantske populacije na zapadno balkanskoj ruti prevladavaju državljani Sirije, Afganistana i Turske, a što je približno slično državljanstvima na istočno mediteranskoj ruti gdje prevladavaju državljani Sirije, Afganistana i Nigerije.

Glavna područja ulaska migranata iz Turske u EU su Grčka i Bugarska. Posljedično tomu ruta JI Europe se nastavlja prema Srbiji gdje iz Srbije jedan dio ide prema Mađarskoj, a jedan dio prema Rumunjskoj. U zadnje dvije godine sve više vidljivo jačanje pritiska migracija na Bugarsku i Rumunjsku. Trenutno tek manji dio ide direktno na istočne granice Republike Hrvatske, a jedan dio se šalje prema Bosni i Hercegovini kako bi pokušali ući u Republiku Hrvatsku. Sve veći priljev migranata na zapadno-balkanskoj ruti odražava se i na jačanje pritiska neregularnih migracija u Republici Hrvatskoj. Tome svakako u prilog ide i neusklađeni vizni režim, smještanje prihvatnih centara u blizini hrvatske vanjske granice, preusmjeravanje ruta kretanja migranata iz Srbije prema BiH i nepoštivanje readmisijskih sporazuma.

10.3. SEEPCM 2022. - Sastanak šefova policija zemalja jugoistočne Europe

Dana 11. svibnja 2022. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu održan je Sastanak šefova policija zemalja jugoistočne Europe – SEEPCM 2022. – Southeast Europe Police Chiefs Meeting 2022.

Tema sastanka bila je: „Sigurnosni izazovi na području jugoistočne Europe: Policijska suradnja kao dio učinkovitog odgovora na rastuću prijetnju od nezakonitih migracija i organiziranog kriminala, krijumčarenje droge i ljudi – širi sigurnosni aspekti rata u Ukrajini“. Na sastanku su prisustvovali šefovi policija 11 zemalja, uključujući i Hrvatsku, izvršna direktorica Europol-a Catharine de Bolle te glavni koordinator JCP-a (Joint Cooperation Platform – Zajedničke koordinacijske platforme) Berndt Koerner.

Sastanak se odvio u okviru novoga Strateškog partnerstva Republike Hrvatske i Francuske Republike, kojeg su u Zagrebu 25. studenog 2021. godine potpisali predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković i francuski predsjednik Emmanuel Macron.

Na radom dijelu sastanka istaknuta je važnost redovitih sastanaka čelnika policija zemalja jugoistočne Europe. To je posebno istaknuo glavni ravnatelj policije Nikola Milina. Naglašena je potreba za jedinstvenim, koordiniranim, sustavnim i brzim odgovorom svih partnerskih institucija i organizacija zaduženih za sigurnost. Nadalje, bliska zajednička suradnja, razmjena informacija, kontinuirani transfer znanja, uloga instituta policijskih časnika za vezu i sekundiranih nacionalnih stručnjaka potrebni su kako bi se doprinijelo izgradnji pozitivne sigurnosne arhitekture društva kako na području jugoistočne Europe i na području cijele Europske unije.

Na ovom multilateralnom sastanku obradile su se i teme nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata, nezakonite trgovine drogama i organizirani kriminalitet.

Uže teme o kojima je detaljnije bilo riječi u izlaganjima tijekom multilateralnog sastanka jesu nezakonite migracije, krijumčarenje migranata i nezakonita trgovina drogama te organizirani kriminalitet⁵⁴.

10.4. Sporazum o suradnji radi provedbe nezavisnog mehanizma nadzora zaštite temeljnih ljudskih prava u postupanju policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u području zaštite granica, nezakonitih migracija i međunarodne zaštite⁵⁵

Sporazum je zaključen između Ministarstva unutarnjih poslova i organizacija civilnog društva koje djeluju u područjima pravnih i medicinskih znanosti te ljudskih prava, 4. studenog 2022. godine. Uključene organizacije su bile:

- Akademija medicinskih znanosti
- Akademija pravnih znanosti Hrvatske
- Centar za kulturu dijaloga
- Hrvatski crveni križ

te jedan neovisni pravni stručnjak.

Sporazum je potpisao ministar Božinović s predstavnicima navedenih organizacija tako da su supotpisnici Sporazuma: predsjednica Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, Alemka Markotić, predsjednica Akademije pravnih znanosti Hrvatske, Anamarija Musa, predstavnik Centra za kulturu dijaloga Aziz Hasanović, predstavnik Hrvatskoga Crvenog križa Robert Markotić te prof. dr. sc. Iris Goldner Lang kao neovisna pravna stručnjakinja.

Republika Hrvatska je prva, i za sada jedina, država članica Europske unije koja je uspostavila mehanizam nadzora postupanja policijskih službenika u suradnji s organizacijama civilnog društva koje imaju dugogodišnja iskustva u zaštiti ljudskih prava. Ministarstvo unutarnjih poslova predložilo je zaključenje navedenog Sporazuma u svrhu kontinuiranog nastavka provedbe nadzora postupanja policijskih službenika prema migrantima.

Sporazumom se uređuje rad Nezavisnog mehanizma nadzora čija je svrha doprinos poštovanju temeljnih prava promatranjem postupanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova u području zaštite granica, nezakonitih migracija i međunarodne zaštite s posebnim

⁵⁴ <https://policija.gov.hr/u-zagrebu-odrzan-sastanak-sefova-policija-zemalja-jugoistocne-europe-seepcm-2022/6209>

⁵⁵ <https://www.hck.hr/UserDocsImages/Nezavisni%20mehanizam/Sporazum%20o%20suradnji%20radi%20provedbe%20nezavisnog%20mehanizma.pdf?vel=2506032>

naglaskom na poštovanju načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, zabrane kolektivnog protjerivanja, zabrane mučenja ili drugih oblika zlostavljanja.

Sporazumom su definirani temeljni pojmovi, provoditelji aktivnosti, tipovi aktivnosti te metodologija provedbe što uključuje mjesta provedbe, strukturu i financiranje Mehanizma.

Aktivnosti predviđene Sporazumom provode se u razdoblju od 18 mjeseci s automatskim produljenjem, kroz najavljene i nenajavljene posjete promatrača policijskim postajama, policijskim upravama Republike Hrvatske, vanjskoj granici, uključujući i zelenu granicu, na graničnim prijelazima s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Republikom Srbijom, kao i u prihvatilištima te prihvatnim centrima za strance.

Promatrači provode aktivnosti promatranja postupanja policijskih službenika i njihovo poštovanje temeljnih prava nereguliranih migranata i tražitelja međunarodne zaštite u provedbi propisa koji reguliraju nadzor državne granice i pružanje međunarodne zaštite, a stručna pomoć je, prema Sporazumu, osigurana po potrebi.

Financiranje aktivnosti iz Sporazuma osigurano je u okviru Programa Republike Hrvatske – Fonda za integrirano upravljanje granicama – Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike za razdoblje 2021. – 2027.⁵⁶

---

⁵⁶ <https://mup.gov.hr/vijesti/potpisan-sporazum-o-suradnji-radi-provedbe-nezavisnog-mehanizma-nadzora-zastite-temeljnih-ljudskih-prava-u-postupanju-policijskih-sluzbenika-ministarstva-unutarnjih-poslova-u-podrucju-zastite-granica-nezakonitih-migracija-i-medjunarodne-zastite/289002>

11. AKTIVNOSTI SUZBIJANJA TRGOVANJA LJUDIMA

11.1. Izrada Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.⁵⁷

Ured za ljudska prava i prava nacionalna manjina Vlade Republike Hrvatske početkom 2022. pokrenuo je postupak izrade Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. godine i pratećeg Akcijskog plana za razdoblje od 2022. do 2024., sukladno postojećem zakonodavnom okviru strateškog planiranja. Naime, Vlada Republike Hrvatske je na 101. sjednici održanoj 10. veljače 2022. usvojila Odluku o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. Na temelju navedene Odluke izrađena je Odluka o osnivanju Radne skupine za izradu Nacrta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. godine i Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024., koja je dostavljena članovima Radne skupine.

11.2. Događanja

Online regionalna konferencija „Prijava trgovanja ljudima, rješavanje pitanja naknade žrtvama i utvrđivanje drugih ključnih pitanja vezanih uz suzbijanje trgovanja ljudima“.⁵⁸

U suorganizaciji Akademije pravnih znanosti Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te nacionalnog koordinатора za suzbijanje trgovanja ljudima g. Alena Tahirija, univ. spec. pol. uz financijsku potporu Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj, u okviru ALUMNI *Small Grants* programa, dana 24. veljače 2022., održana je online regionalna konferencija pod nazivom „Prijava trgovanja ljudima, rješavanje pitanja naknade žrtvama i utvrđivanje drugih ključnih pitanja vezanih uz suzbijanje trgovanja ljudima“. Radilo se o regionalnoj konferenciji u okviru projekta „*Zaštita, pomoć i socijalna uključenost ranjivih skupina u kontekstu trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj*“. Cilj navedene regionalne konferencije je bio unaprjeđenje bilateralne suradnje, razmjena znanja i dobre prakse među

⁵⁷ <https://ljudskaprava.gov.hr/izrada-nacionalnog-plana-za-suzbijanje-trgovanja-ljudima-za-razdoblje-od-2022-do-2027/1072>

⁵⁸ <https://pravamanjina.gov.hr/vijesti/regionalna-konferencija-na-temu-suzbijanja-trgovanja-ljudima/1056>

različitim međunarodnim dionicima, kao i nalaženje mogućih rješenja ovog globalnog problema.

Stručni seminari⁵⁹ i predavanja

Ured Vlade Republike Hrvatske za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u suradnji s Pravosudnom akademijom, organizirao dana 4. ožujka 2022. u Opatiji i 28. travnja 2022. u Splitu stručne seminare pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“. Riječ je o četvrtom i petom stručnom seminaru za suce i državne odvjetnike, koji su organizirani u okviru provedbe Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. do 2021., radi podizanja svijesti pravosudnih dužnosnika o kaznenom djelu trgovanja ljudima i što učinkovitijeg procesuiranja ovog kaznenog djela, ali i razumijevanja psiholoških utjecaja traume na žrtve kaznenog djela trgovanja ljudima kao potencijalne svjedoke u postupku.

Međunarodna konferencija „Poboljšanje reakcije na trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djevojčica, borbom protiv potražnje u Jugoistočnoj Europi“⁶⁰

Od 11. do 12. svibnja 2022., u Dubrovniku, održana je Međunarodna konferencija na najvišoj razini na kojoj su se okupili predstavnici svih relevantnih međunarodnih organizacija, uvaženih eksperata i nacionalnih koordinatora na području suzbijanja trgovanja ljudima, na temu: „Poboljšanje reakcije na trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djevojčica, borbom protiv potražnje u jugoistočnoj Europi“. Konferenciju su organizirali Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ured Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal (UNODC), Ministarstvo Europe i vanjskih poslova Republike Francuske, Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Švedske i Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS). Na konferenciji se raspravljalo o međunarodnim obvezama, konceptualnim pristupima i političkim odgovorima na zahtjeve koji potiču potražnju za seksualnim uslugama žrtava trgovanja ljudima te su razmijenili iskustava i primjere dobre prakse u rješavanju navedenog izazova.

Međunarodna znanstvena konferencija „Nacionalne manjine, migracije i sigurnost“

Od 19. do 22. rujna 2022., na Brijunima, održana je 26. međunarodna znanstvena konferencija na temu „Nacionalne manjine, migracije i sigurnost“, u suorganizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Savjeta za nacionalne manjine, Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu te Akademske mreže za suradnju u jugoistočnoj Europi. Naime, prvi put u 26 godina održavanja ovog znanstvenog skupa posebni panel odnosio se na područje suzbijanja trgovanja ljudima, tijekom kojeg su troje najistaknutijih stručnjaka i nacionalnih koordinatora Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Republike Srbije održali stručna predavanja. Teme navedenog panela, bile su: Trgovanje ljudima i krijumčarenje migranata – suvremeni izazovi mješovitih migracija koji otežavaju razlikovanje ove dvije kriminalne pojave; Učinkovita partnerstva za učinkovitu borbu protiv trgovanja ljudima u Sjevernoj Makedoniji i Mehanizmi u

⁵⁹ <https://ljudskaprava.gov.hr/print.aspx?id=1070&url=print>

⁶⁰ <https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/u-dubrovniku-odrzana-medjunarodna-konferencija-na-temu-suzbijanja-trgovanja-ljudima/1073>

borbi protiv trgovanja ljudima – iskustvo Crne Gore u identifikaciji i upućivanju žrtava trgovanja ljudima.

12. POVRATAK I READMISIJA

12.1. Statistika

U 2022. godini prisilno je udaljeno 2855 stranaca od čega temeljem readmisijskih ugovora njih 1.067. Ukupan broj prisilno udaljenih stranaca u 2022. godini je za 101,2% viši nego tijekom 2021. godine, kada je hrvatska policija udaljila (uključujući i readmisijski vratila) 1.419 stranaca.

Učinkoviti readmisijski sporazumi jedan su od najvažnijih instrumenata kada govorimo o politici vraćanja državljana trećih zemalja. Od svih zemalja s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen bilateralni readmisijski sporazum, najznačajniji i po broju vraćanja i prihvata najaktivnije se provode oni sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom te Slovenijom.

U skladu sa Sporazumom o readmisiji tijekom 2022. godine u Republiku Sloveniju vraćeno je 8 osoba (2021.: 9), a prihvaćeno 1972 osoba (2021.: 3717), u Republiku Srbiju vraćeno je 398 osoba (2021.: 98), a prihvaćena je 1 osoba (2021.: 5), u Crnu Goru vraćeno je 6 osoba (2021.: 6 osoba), a prihvaćena 1 osoba dok u 2021. nije niti jedna osoba prihvaćena.

Prema Ugovoru o prijehu osoba na zajedničkoj državnoj granici s Mađarskom prihvaćene su 32 osobe (2021.: 271), dok u Mađarsku nije vraćena niti jedna osoba u 2022., 2021. i 2020. godini. Prema Sporazumu o prijehu osoba s Bosnom i Hercegovinom u 2022. godini prihvaćeno je 5 osoba (2021.: 7), dok su u 2022. godini 769 osobe vraćene (2021.: 376).

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice reflektira se i na strukturu stranaca prihvaćenih, odnosno vraćenih sukladno bilateralnim ugovorima o prijehu osoba, pa je tako najveći broj prihvaćenih državljana Afganistana, Bangladeša, Pakistana, Turske i Iraka te najviše vraćenih državljana Turske, Afganistana, Indije i Pakistana.

PRIHVAT I VRAĆANJE ZA 2021/2022						
Granica prema	Prihvat		+-%	vraćanje		+-%
	2021	2022		2021	2022	
BiH	7	5	-28.57%	376	769	+104.52%
Crna Gora	0	1	+100%	6	6	0%
Mađarska	271	32	-88.19%	0	0	0%
Slovenija	3717	1972	-46.94%	9	8	-11.11%
Srbija	5	1	-80%	98	398	+306.12%
UKUPNO	4000	2011	-49.72%	489	1181	+114.51%

Tablica 5: Broj prihvaćenih i vraćenih osoba po redmijskim sporazumima u 2021. i 2022. godini

Statistički aneks

Statistički pokazatelji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj zaključno do 31.12.2022.

ZAŠTITA/ VRSTA	2006.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Ukupni zbroj
Azil	1	3	11	5	9	21	7	15	35	83	184	244	158	36	68	21	901
M	0	3	6	4	5	15	4	11	31	50	133	156	91	22	39	11	581
0-13			3		1	3	2		3	7	33	43	31	8	15	8	157
14-17			1	1	1	3				5	4	14	8	1	8		46
18-34		3	1	3	1	4		8	21	29	81	67	26	10	8	3	265
35-64			1		2	5	2	3	7	9	15	32	26	3	7		112
65>															1		1
Ž	1	0	5	1	4	6	3	4	4	33	51	88	67	14	29	10	320
0-13			3		3	2	2	1	1	15	22	35	25	5	10	8	132
14-17						1				1	2	14	5		4	1	28
18-34	1			1	1	3		3	2	15	17	17	17	5	7	1	90
35-64			2				1		1	2	10	21	19	4	8		68
65 >												1	1				2
Supsidijarna zaštita	0	3	2	9	4	14	18	9	7	17	27	21	1	6	0	0	138
M	0	3	2	6	3	8	10	9	5	11	17	10	1	4	0	0	89
0-13				1		2	3			3	5	4		1			19
14-17				2	1	1	1	1		2	3	2	1				14
18-34		3	2	1	2	2	6	7	3	6	5			2			39
35-64				2		3		1	2		4	4		1			17
Ž	0	0	0	3	1	6	8	0	2	6	10	11	0	2	0	0	49
0-13				1		2	3		1	1	2	7		2			19
14-17							2				4						6
18-34				2	1	2	2			2	3	2					14
35-64						2	1		1	3	1	2					10

Statistički pokazatelji tražitelja međunarodne zaštite
prema državljanstvu i spolu za razdoblje 01.01.-
31.12.2022.

Zemlja podrijetla	M	Ž	UKUPNO
IRAK	1.377	1.057	2.434
RUSKA FEDERACIJA	1.317	747	2.064
BURUNDI	1.127	924	2.051
TURSKA	920	652	1.572
AFGANISTAN	929	461	1.390
KUBA	574	491	1.065
SIRIJA	357	271	628
IRAN	256	194	450
DR KONGO	117	76	193
PAKISTAN	128	28	156
NEPAL	73	60	133
INDIJA	82	25	107
KAMERUN	43	27	70
GVINEJA	30	29	59
KONGO	26	19	45
GVINEJA BISAU	25	18	43
MAROKO	31	10	41
BANGLADEŠ	36		36
MALI	22	14	36
PALESTINA	23	9	32
BURKINA FASO	19	9	28
KINA	13	10	23
TUNIS	12	11	23
BOLIVIJA	6	14	20
SOMALIJA	10	10	20
MONGOLIJA	10	8	18
GANA	13	3	16
ALŽIR	12	1	13
EGIPAT	6	4	10
SIERA LEONE	4	5	9
JORDAN	5	3	8
GAMBIJA	7		7
ZAPADNA SAHARA	6	1	7
ERITREJA	3	3	6
KOSOVO	6		6
ETIOPIJA	3	2	5
SUDAN		5	5

UGANDA	3	2	5
BEZ DRŽAVLJANSTVA	4		4
ALBANIJA	3		3
LIBIJA	3		3
NIGERIJA	3		3
OBALA BJELOKOSTI	1	2	3
HAITI	1	1	2
KIRGISTAN	1	1	2
NIGER	2		2
SENEGAL	1	1	2
SRBIJA	2		2
UKRAJINA	2		2
BOSNA I HERCEGOVINA	1		1
DOMINIKANSKA REPUBLIKA	1		1
EKVADOR		1	1
GRUZIJA	1		1
IZRAEL	1		1
KANADA	1		1
MALAVI		1	1
SREDNJOAFRIČKA REPUBLIKA	1		1
ŠRI LANKA		1	1
TADŽIKISTAN		1	1
UKUPNO	7.660	5.212	12.872

Statistički podaci o tražiteljima međunarodne zaštite maloljetnicima bez pratnje prema dobi i spolu															
Spol / Godine	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	UKUPNO
M	21	38	194	69	54	10	5	163	251	59	65	169	174	337	1.609
0-13 bez pratnje	3		3				2	15	23	11	3	21	28	12	121
14-15 bez pratnje	4	6	18	11	8		1	47	62	13	12	30	40	74	326
16-17 bez pratnje	14	32	173	58	46	10	2	101	166	35	50	118	106	251	1.162
Ž			3	1	1			1	10	5	5	17	21	99	163
0-13 bez pratnje								1	4	2	1	7	6	17	38
14-15 bez pratnje									1		2	4	5	24	36
16-17 bez pratnje			3	1	1				5	3	2	6	10	58	89
UKUPNO	21	38	197	70	55	10	5	164	261	64	70	186	195	436	1.772

Statistički pokazatelji primjene dublinskog postupka za razdoblje 01.01.-31.12.2022.

Ulazni transferi izvršeni su iz slijedećih država članica:	
DRŽAVA	2022.
AUSTRIJA	36
BELGIJA	2
DANSKA	2
FRANCUSKA	5
NJEMAČKA	89
NORVEŠKA	4
POLJSKA	1
SLOVENIJA	8
ŠVEDSKA	2
ŠVICARSKA	18
UKUPNO	167

Broj izlaznih transfera (iz HR):	
DRŽAVA	2022.
ŠVEDSKA	1
UKUPNO	1